

दोश्रो गाउँसभा प्रस्तुत
आर्थिक वर्ष २०७५/०७६ को वार्षिक बजेट
नीति तथा कार्यक्रम

सहिदभूमि गाउँपालिका,
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

धनकुटा
१ नं. प्रदेश, नेपाल

पारित मिति: आषाढ २०७५

१. अध्यक्ष/उपाध्यक्षको मन्तव्य
२. उपस्थिति
३. बजेट वक्तव्य

सहिदभूमि गाउँपालिका, धनकुटा

प्रथम गाउँसभामा प्रस्तुत आर्थिक बर्ष २०७५/२०७६ को बार्षिक नीति, कार्यक्रम तथा बजेट बक्तव्य

यस प्रथम गाउँसभाका सभाध्यक्ष, गाउँ कार्यपालिकाका सदस्यज्यूहरू, गाउँसभा सदस्यज्यूहरू, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतज्यू सर्वप्रथम यस गाउँपालिकाका निर्वाचित पदाधिकारीज्यूहरूलाई म, गाउँ प्रमुख र गाउँ कार्यपालिका परिवारको तर्फबाट हार्दिक स्वागत गर्दछु, साथै देशमा लोकतान्त्रिक गणतन्त्र स्थापना गर्न तथा जनतालाई सार्वभौम अधिकार सम्पन्न बनाउने महान अभियानमा सहादत प्राप्त गर्नु भएका सम्पूर्ण ज्ञात, अज्ञात शहीदहरू प्रति हार्दिक भावपूर्ण श्रद्धाङ्गली अर्पण गर्दछु।

नेपाल सरकारको २०७३ फागुन २७ को निर्णयानुसार तीनवटा गाविस समावेश गरी सहिदभूमि गाउँपालिका घोषणा भई विकासपथमा लम्किरहेको यस सहिदभूमि गाउँपालिकाका विविध समस्या, चुनौति र अवसरहरू छन भन्ने कुरा हामीमा विदितै छ। यसका वावजुद पनि यस गाउँपालिका क्षेत्रको विकास कसरी गर्न सकिन्छ भन्ने तर्फ निर्वाचित सभा प्रतिबद्धताका साथ लागि पर्ने विश्वास लिई हामी जनप्रतिनिधिहरू जनताका चाहना, आकॉक्षा र भावनालाई सम्बोधन गर्ने दृढ संकल्पका साथ यस दोश्रो गाउँसभामा आ.व. ०७५/०७६ का लागि बार्षिक नीति तथा कार्यक्रम र बजेट समेत यस सम्मानित सभा मार्फत समग्र गाउँपालिकाका नागरिकहरू समक्ष राख्न पाउँदा म आफु र यस गाउँ सभालाई गौरवान्वीत ठानेको छु। यस अवसरमा हाम्रो कदमलाई निरन्तर सहयोग पुर्याउदै आउनुहुने गाउँवासीहरू, निर्वाचित पदाधिकारीहरू, राजनैतिक दलका पदाधिकारीहरू, विभिन्न सरकारी तथा गैर सरकारी निकायहरू, नागरिक समाजका अभियन्ताहरू, शिक्षक, पत्रकार, साहित्यकार, बुद्धिजीवी र समाजसेवीहरू प्रति आभार व्यक्त गर्दछु।

आदरणीय अध्यक्ष तथा गाउँसभा सदस्यज्यूहरू,

हाम्रा चाहना र आवश्यकताहरू असिमित तर स्रोत र साधनहरू सिमित छन्। उपलब्ध सिमित स्रोत र साधनबाट समग्र गाउँको सम्पूर्ण नागरिकहरूको चाहना र विकासलाई सम्बोधन गर्न आफैंमा चुनौतिपूर्ण छ। त्यसैले सिमित स्रोत र साधनलाई प्राथमिकताका साथ परिचालन गरी अधिकतम जनसहभागिता, सहकार्य तथा साभेदारीमा विकासका कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्ने हाम्रो आवश्यकता र वाध्यता हो। यस तर्फ सम्पूर्ण सदस्यज्यूहरूको सहयोग र सहकार्यको आशा लिएको छु।

आदरणीय अध्यक्ष तथा गाउँसभा सदस्यज्यूहरू,

अब म यस गाउँपालिकाको योजना, बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमाको लागि अबलम्बन गरिएका पद्धति तथा लिइएका आधारहरूको बारेमा व्याख्या गर्न चाहन्छु। जसमा,

१. नेपालको संविधान, २०७२ ले परिलक्षित गरेका निर्देशक सिद्धान्त तथा नीतिहरू र स्थानीय तहको अधिकार क्षेत्र भित्र पर्ने भनि संविधानले परिभाषित गरेका अधिकारका क्षेत्रहरू।
२. स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ र नेपाल सरकारबाट समय समयमा जारी भएका आदेश तथा निर्देशनहरू।
३. दीगो विकासका लक्ष्य तथा त्रि-बर्षिय राष्ट्रिय योजनाले निर्धारण गरेका प्रमुख क्षेत्रहरू।
४. वडा स्तरीय योजना तर्जुमा भेला तथा वडा समितिको सिफारिस, विषयगत समिति र योजना तर्जुमा तथा कार्यक्रम समितिबाट सिफारिस भई आएका योजनाहरू।
५. राजश्व परामर्श समिति तथा स्रोत अनुमान तथा बजेट सिमा निर्धारण समितिका निर्णयहरू।
६. बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समितिका निर्णयहरू।
७. विकासका समसामयिक मुदाहरू जस्तै सामाजिक सुरक्षा, दिगो विकास, जलवायु परिवर्तन, विपद्ध व्यवस्थापन, खाद्य तथा पोषण सुरक्षा, लैंगिक सशक्तिकरण तथा समावेशी विकास, वालमैत्री र वातावरण मैत्री स्थानीय शासन, आधारभूत स्वास्थ्य, पूर्ण साक्षरता, खुला दिशामुक्त तथा पूर्ण सरसफाई, उर्जा संकट, पूर्वाधार विकास लगायतका अन्तर सम्बन्धित विषयहरू लाई लिइएको छ।

आदरणीय अध्यक्षतथा गाउँसभा सदस्यज्यूहरू,

श्रोत साधनको सिमित उपलब्धताका कारण योजना तथा कार्यक्रमहरूलाई प्राथमिकतापूर्वक क्रमशः कार्यान्वयन गर्दै लग्नुपर्ने वाध्यता भएकोले सो को लागि सालबसाली रूपमा आयोजनालाई विभाजन गरी प्राथमिकताका क्षेत्रहरूको पहिचान गर्नुपर्ने आजको आवश्यकता हो । सोही सिद्धान्त अनुरूप हामीले योजना तथा कार्यक्रमहरू छनौट गर्दा देहायका आधारहरू तय गरी सोही अनुरूप योजना तथा कार्यक्रम छनौट गरेका छौं ।

आधारहरू :

१. आर्थिक विकासका नयाँ ढोका खोल्न सक्ने सम्भावित क्षेत्रहरू, जस्तै: कृषि, सडक, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र खानेपानी आदी ।
२. पूर्वाधारयुक्त, उत्पादनमुखी र अधिकाश नागरिकलाई प्रत्यक्ष लाभ पुग्ने कार्यक्रमहरू ।
३. स्वास्थ्य र शिक्षाको उपलब्धता तथा गुणस्तरीयतामा अभिवृद्धि हुने कार्यक्रमहरू ।
४. लक्षित समुदायलाई प्रत्यक्ष फाइदा हुने कार्यक्रमहरू ।
५. आवधिक र गुरुयोजनाले निर्दिष्ट मार्गदर्शन गरेका कार्यक्रमहरू ।
६. विपद्वाट कम क्षति पुग्ने र विपद्को समयमा उदार गर्न सघाउ पुग्ने योजना तथा कार्यक्रमहरू ।
७. विपन्न दलित, पिछडा वर्ग, जनजाति, सिमान्तकृत समुदायको रोजगारी तथा प्रतिनिधित्वलाई टेवा पुऱ्याउने योजना तथा कार्यक्रमहरू ।
८. अधुरा र क्रमागत योजनाहरूलाई पुरा गर्ने वजेट तथा कार्यक्रमहरू ।
९. संस्थागत संरचनालाई दिग्गो बनाउने कार्यक्रमहरू ।

आदरणीय अध्यक्ष तथा गाउँसभा सदस्यज्यूहरू,

अब म आ.व. २०७४/२०७५ मा यस गाउँपालिकाबाट सञ्चालन भएका योजना तथा कार्यक्रमको संक्षेपमा समिक्षा गर्दै यस अवधिको आय व्यय प्रस्तुत गर्दछु । आ.व. ०७४/०७५ मा आन्तरिक आय रु ३१ लाख ५८ अनुमान रहेको थियो । नेपाल सरकारबाट शासर्त रु. ८ करोड ९७ लाख ४६ हजार र वित्तीय समानीकरण तर्फ रु. १३ करोड ७३ लाख ९९ हजार प्राप्त भएको थियो भने मौज्दात ८२ लाख ५१ हजार ६ सय ७२ रुपिया २५ पैसा र अन्य आम्दानी सहित कुल आम्दानी २३ करोड ८६ लाख २२ हजार १ सय ४८ रुपियाँ ८२ पैसा रहेको थियो । विनियोजन अन्तरगत चालु खर्च तर्फ रु २ करोड ९६ लाख ५९ हजार ७ सय ७८, पूँजिगत खर्च तर्फ रु २० करोड ८९ लाख ६२ हजार ३ सय ७० रुपियाँ ८२ पैसा भएकोमा संशोधित खर्च तर्फ चालुमा रु. ८७ लाख ५० पचास हजार ७० रुपियाँ र पुँजीगत तर्फ रु. १२ करोड २० लाख ६२ हजार रकम खर्च भैसकेको जानकारी गराउन चाहान्छु । यस चालु वर्षको जेष्ठ मशान्त सम्मको अवधिमा गाउँसभाले स्वीकृत गरेको कार्यक्रमबाट चालु तर्फ ३० प्रतिशत र पुँजीगत तर्फ ६० प्रतिशत भौतिक तथा वित्तीय प्रगति हासिल भएको सभा समक्ष जानकारी गराउन चाहान्छु । उल्लेखित खर्च प्रतिशत १ महिना समय अझै बाँकी रहेकोले प्रगति प्रतिशत अझै बढने समेत जानकारी गराउन चाहान्छु । यस आर्थिक वर्षको लागि गाउँसभाबाट समयमा नै वजेट तथा कार्यक्रम आएतापनि यसै वर्षभित्र सम्पन्न भएको संसदीय, प्रदेश निर्वाचन, नेपाल सरकारबाट सबै तह र सेवाका कर्मचारीको पदस्थापनामा भएको समस्या एवं जनप्रतिनिधिहरूको नयाँपनका कारण सबै योजना तथा कार्यक्रम एवं वजेटको सदुपयोग हुनमा अपेक्षाकृत केही ढिलाई हुन गएको भएतापनि पुँजीगत वजेट परिचालन औपतमा नै रहने आशा गरिएको छ ।

अब म यस अवधिको प्रगतिको समिक्षा गर्दै वर्तमान अवस्थाको विश्लेषण प्रस्तुत गर्दछु ।

क. आर्थिक विकास :

आर्थिक विकासको क्षेत्रमा यस गाउँपालिकाको प्रगति सामान्य रूपमा अघि बढिरहेको छ । खास गरी यहाँ सुन्तला, टमाटर तथा नगदे बालीहरूको उत्पादनले वजार पाइरहेको छ । कृषि तथा पशुजन्य उत्पादन व्यवसायिकता तर्फ उन्मुख हुदै गएको छ । त्रिवेणी, छिन्तागदेवी मन्दिर, सहिदपार्क लगायत पर्यटकीय स्थलहरूमा देखिएको आन्तरिक पर्यटन वृद्धि तथा धार्मिक पर्यटकीय क्षेत्रमा समयको बदलाव एवं शान्ति तथा सहजताका कारण पर्यटकीय विकासमा संभावना बढेको पाउन सकिएको छ भने वाणिज्य व्यापारमा स्थानीय सरकारको नीति एवं नागरिकको चेतनाको स्तर वृद्धि हुनुने केही सुधारको अपेक्षा देखिएको छ

साथै विभिन्न वित्तिय संस्थाहरूको क्रमिक उपस्थिति आदिले आर्थिक विकासमा अभ्य थप सुधार हुने अपेक्षा गरिएको छ ।

ख. सामाजिक विकास:

शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी, महिला, बालबालिका, दलित, आदिवासी, जनजाति, पिछडा वर्ग, विशेष क्षमता भएका नागरिक तथा जेष्ठ नागरिकहरूको उत्थान र विकासमा गरिएको लगानीले केही उल्लेख्य सुधार आएको अपेक्षा छ । शिक्षा क्षेत्र र खानेपानी क्षेत्र तथा खेलकुद विकासका कार्यक्रमहरू केही तहसम्म रीखिएको भएतापनि यस क्षेत्रका कार्यक्रम तथा योजनालाई अभ्य परिष्कृत र ठोस बनाउदै लानु पर्ने आवश्यकता देखिएको छ । लक्षित वर्गको स्वरोजगारीमुलक कार्यक्रम तथा आर्थिक अवस्था सृदण बनाउन र वैदेशिक रोजगारीको प्रभावकारी व्यवस्थापन तथा आन्तरिक रोजगारी प्रवृद्धन चुनौतिपूर्ण भएतापनि स्थानीय सरकारको कार्यक्रमतामा आएको सुधारको कारण आगामी दिनमा शासकत बनाउन सकिने आशा गर्न सकिन्छ । सामाजिक सुरक्षा भत्ता बैंकिङ प्रणाली मार्फत वितरण गर्ने कार्यलाई व्यवस्थित गर्दै लानु पर्ने तथा भत्ता वितरण प्रकृयालाई सुचना प्रणाली संग आवद्ध गर्नुपर्ने चुनौति समेत विद्यमान छ ।

ग. पूर्वाधार विकास :

यस गाउँपालिकाक्षेत्र भित्र विगतमा भन्दा यस बर्ष सडकको विस्तार र नयाँ सडक पहुँचमा वृद्धि भएको छ । पूर्वाधार विकास अन्तरगत सडकको विस्तार र स्तरोन्तती अन्य पूर्वाधार भन्दा उच्च तहमा भएको अनुभव गर्न सकिन्छ । कच्ची सडकलाई क्रमिक रूपमा स्तरोन्तती गरी बढै महिना सवारी चलन सक्ने बनाउनुका साथै केही सडकहरूलाई कालोपत्रेमा रूपान्तरित गर्न अभ्य प्रयासरत देखिनुपर्ने छ । त्यसै गरी वडा कार्यालय भवन, सामुदायिक भवन, खेलकुद भवन, सोलार सडक बत्ती विस्तार र निर्माण आदिमा प्रगति देखिएको छ । विद्युतिकरण तथा उर्जा विकासका कार्यमा थप चुनौति रहेको देख्न सकिन्छ भने वजेटको आवश्यकता रहेको छ ।

घ. वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन :

यस गाउँपालिकामा खासगरी प्रकोपको जोखिमका लागि कार्यालयले विपद् व्यवस्थापन कोषको स्थापना तथा विपद् व्यवस्थापन सामाग्रीको खरिद मार्फत विपद् पूर्वतयारी समेत कार्ययोजना बनाई कार्यगरिहेको भएतापनि भौगोलिक बनावटका कारण वातावरण सरसफाई तथा विपद् व्यवस्थापन केही हदसम्म चुनौतिपूर्ण भएको स्वीकार गर्न सकिन्छ ।

ड. संस्थागत विकास तथा सेवा प्रवाह :

हाल गाउँपालिकाका ७ वडा वडा वाटै सेवा प्रवाह भईरहेको छ । यसलाई थप व्यवस्थित गर्न तीनवटा वडा ३, ५, ७ को वडा कार्यालयको भवनको निर्माण प्रकृया अघि बढिसकेको छ । त्यसैगरी प्रत्येक वडाकार्यालाई प्रविधि मैत्री बनाउन मैसिनरी सामाग्री उपलब्ध गराईएको छ । प्रत्येक वडा कार्यालयमा सचिवस्तरीय कर्मचारी पठाईएको छ । यदपि आवश्यक कर्मचारी पूर्ति नहनु, गाउँपालिका केन्द्रमा कर्मचारी तथा संरचना निर्माण हुन नसक्नु र सबै संस्थागत संरचनाभित्र आवश्यक सबै प्रविधि तथा उपकरणको अभै अभाव खड्किहेको अवस्था छ ।

च. वित्तिय व्यवस्थापन र सुशासन :

गाउँपालिकाले सबै प्रकारका वित्तिय अनुशासन कायम हुने कार्य, समयमा नै वित्तिय प्रतिवेदन पेश गर्ने कार्य गर्दै आएको र यसलाई अभ्य व्यवस्थित तथा प्रभावकारी बनाउनु पर्दछ ।

आदरणीय अध्यक्षतथा सदस्यज्यूहरू,

यस गाउँपालिकाको आ.व. २०७५/२०७६ को नीति, वजेट तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न गइरहेको छु । नीति, वजेट तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्नु पूर्व यस गाउँपालिकाको दिर्घकालिन सोंच (Vision), लक्ष्य (Goal), उद्देश्य (Objective) र अपेक्षित उपलब्धिको बारेमा संक्षिप्त प्रस्तुति गर्दछु ।

दिर्घकालिन सोंच (Vision) :

सहिदभूमि गाउँपालिकाको समृद्धिको आधार : उन्नत कृषि, उत्पादनशिल रोजगारी, पर्यटन र सामाजिक विकास सहितको शासकीय सुधार मार्फत समुदायको स्थानीय सरकाप्रतिको पहुँच र अपनत्व वृद्धि गर्नु ।

लक्ष्य (Goal):

आगामी ५ वर्ष भित्र पर्याप्त ग्रामिण पूर्वाधार विकास, जैविक कृषि उत्पादन र कृषि बजारको विकास, शैक्षिक गुणस्तर वृद्धि, पर्यटन क्षेत्रको गुणात्मक परिवर्तन, वित्तीय व्यवस्थापन, स्वरोजगारमुलक उद्योग र व्यवसाय मार्फत रोजगारीको प्रत्याभूति र यूवा प्रतिभाको प्रवर्द्धन एवं सामाजिक सांस्कृतिक जागरण आदि मार्फत गाउँबासीहरूको जिवनस्तरमा वृद्धि गरी हरेक क्षेत्रमा धनकुटा जिल्लाकै नमुना गाउँ को रूपमा स्थापित गराउनु ।

उद्देश्य (Objective):

- कृषि व्यवसाय, सांस्कृतिक, धार्मिक र कृषि पर्यटन र गाउँ शहर विकासलाई सहयोग पुग्ने गरी लिंकरोड निर्माण गर्ने ।
- खाद्यान्य एवं नगदे बालीमा आत्मनिर्भर बनाउने ।
- छिन्तांगदेवी मन्दिर, सहिदपार्क, घुमाउने डांडा, त्रिवेणी क्षेत्र आदि लगायतका पर्यटन क्षेत्रको विकास गरी राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय पर्यटकको गन्तव्य क्षेत्र बनाउने ।
- सबै वडा कार्यालयहरूलाई बाहै महिना यातायात चल्न सक्ने गरी सडक संचालने जोड्ने ।
- गाउँपालिका र सबै वडा कार्यालय भवन संरचना व्यवस्थापन गरिसक्ने ।
- एक स्थानीय तह एक पहिचानको ट्रेड मार्कको रूपमा सुन्तला उत्पादन र बजारीकरण तथा छिन्तांगदेवी पर्यटनलाई प्राथमिकतामा राखी कार्यक्रम संचालन गर्ने ।
- गाउँ भित्र सञ्चालित विद्यालयहरूमा गुणस्तरीय शिक्षा तथा अंगेजी माध्यमलाई प्रश्रय दिई एक विद्यालयलाई उच्च शिक्षाको लागि पूर्वाधार विकास गर्ने ।
- सबैलाई स्वच्छ, पिउने पानी पुऱ्याउने अवधारणा अनुरूप सबै वडा टोलवस्तीमा खानेपानीको उपलब्धतालाई सहज गराउने ।
- सहिदभूमिलाई पूर्ण सरसफाई युक्त गाउँ, बालमैत्री र बातावरण मैत्री गाउँको रूपमा रूपान्तरण गर्ने ।
- खेलकुद र शारीरिक स्वास्थ्यका लागि खेलकुदको विकास तथा राष्ट्रियस्तरका खेलकुद कार्यक्रमलाई गाउँस्तरमा संचालन गर्ने खेलमैदानको स्तरोन्तती र विकास गर्ने ।
- गाउँपालिकाको संस्थागत पूर्वाधार र संरचनागत पूर्वाधारलाई प्रविधी मैत्री बनाउदै लैजाने ।

अपेक्षित उपलब्धिः

- कृषि र पर्यटनको विकासका कारण रोजगारीको अवसरमा वृद्धि हुनेछ ।
- आधारभूत स्वास्थ्य सुविधामा नागरिकको पहुँच वृद्धि भएको हुनेछ ।
- शैक्षिक क्षेत्रहरूमा गुणस्तरीय शिक्षाको प्रवर्द्धन हुनेछ ।
- लक्षित क्षेत्रहरूको सामाजिक विकासमा प्रगति हुनेछ ।
- भौतिक पूर्वाधारको विकासबाट यातायातको सुविधामा वृद्धि भई नागरिकको जिवनस्तर सहज बन्नेछ ।
- पर्यटकीय गाउँको रूपमा रूपान्तरीत हुनेछ ।
- आगामी पाँच वर्ष भित्रमा गाउँबासीको प्रतिव्यक्ति औषत आमदानी उच्च बन्नेछ ।
- बालमैत्री र पूर्ण सरसफाईयुक्त गाउँ हुनेछ ।
- आर्थिक र मानवीय गरीबीको न्यूनीकरण हुदै जानेछ ।

आदरणीय अध्यक्ष तथा गाउँसभा सदस्यज्यूहरू,

अब प्रस्तावित आय व्ययको विवरण र यस गाउँपालिकाले लिने विषयगत क्षेत्रको नीतिका बारेमा प्रस्तुत गर्दछु ।

१. नेपाल सरकारबाट यस गाउँपालिकामा आ.व.०७५/०७६ को लागि वित्तिय समानीकरण अन्तर्गत ७ करोड २६ लाख ८४ हजार, प्रदेश सरकार मार्फत २३ लाख, आन्तरिक श्रोतको ६९ लाखको अनुमान तथा सशर्त अनुदान तर्फ नेपाल सरकारबाट प्राप्त भएको ११ करोड ६४ लाख र प्रदेश सरकारबाट प्राप्त रु १ करोड र राजश्व बांडफाड मार्फत ५ करोड २० लाख २२ हजार अनुमानत प्राप्त भएको व्यहोरा यस सम्मानित सभालाई जानकारी गराउन चाहन्छु । साथै सामाजिक सुरक्षा तर्फ ३ करोड ९० लाख प्राप्त हुने अनुमान गरिएको समेत जानकारी गराउन चाहान्छु ।
२. सशर्त अनुदान स्वरूप प्राप्त रकमबाट सञ्चालन गरिने कार्यक्रमहरू तथा त्यसको लागि लागत समेत एकिन गरी विविध कार्यक्रमहरूको लागि निक्षेपित भै आएको सन्दर्भमा उक्त कार्यक्रमहरूलाई स्वीकृत गरिएको छ ।
३. समावेसी विकासका माध्यमद्वारा समुदायको विकास गर्दै तत् तत् क्षेत्रमा क्षमता विकास गर्ने सामान्य सिद्धान्त अनुरूप विभिन्न प्रवर्द्धनात्मक कार्यक्रमहरूलाई निरन्तरता दिन आवश्यक समझी बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
४. यस गाउँपालिकाको एकिकृत गाउँ विकास योजना तर्जुमा गर्न तथा विभिन्न क्षेत्रको विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन तयार गर्न बजेट विनियोजन गरिएको छ । उक्त दस्तावेजले भौतिक पूर्वाधार विकास आर्थिक विकास, कृषि विकास, पर्यटन विकास र बातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन योजना लगायत विभिन्न विषय क्षेत्रमा बजेट विनियोजन गरी कार्यान्वयन गर्न सहज हुने योजना दस्तावेज तयार गरिएको छा उल्लेखिं बजेट तथा कार्यक्रमले सहिदभूमिको समग्र विकासलाई अगाडि बढाउन महत्वपूर्ण भूमिका खेलेछ, भन्ने अपेक्षा गरिएको छ ।
५. बातावरणमैत्री विकासलाई टेवा पुऱ्याउन सामुदायिक बन व्यवस्थापन, फोहोरमैला व्यस्थापन, ल्याण्डफिल्ड व्यवस्थापनमा रकमको विनियोजन गरीएको छ । त्यस्तै गरी बाल मैत्री स्थानीय शासन र प्रविधिमैत्री स्थानीय शासनलाई टेवा पुऱ्याउने विविध कार्यक्रमहरूको लागि बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

आदरणीय अध्यक्षतथा गाउँसभा सदस्यज्यूहरू,

अब म यस गाउँपालिकाले आगामी दिनमा विभिन्न विषयगत क्षेत्रको विकासमा अबलम्बन गर्ने नीतिका बारेमा प्रस्तुत गर्दछु ।

क) पूर्वाधार एवम शहरी विकास सम्बन्धी नीति:

१. सहिदभूमि गाउँपालिकालाई नमुना गाउँको रूपमा विकास गर्न एकिकृत गाउँविकास गुरुर्योजना र पर्यटकीय विकास गुरुर्योजनालाई पहिलो प्राथमिकतामा राखि कार्य अघि बढाइनेछ ।
२. सांस्कृतिक आर्थिक रूपान्तरणको आधार : सुलभ यातायातको पूर्वाधार भन्ने नारालाई निरन्तरता दिई गाउँपालिका भित्रका मुख्य सडकलाई गौरवको सडकको रूपमा लिई स्तरोन्ती गर्दै जाने र नयां विस्तारीत सडकहरूलाई ग्रामेल सडक को बाहै महिना यातायात चल्न सक्ने गरी निमार्ण गर्दै लैजान नगद लागत सहभागितालाई प्रमुख प्राथमिकता दिने नीति अबलम्बन गरिने छ ।
३. "हाम्रो गाउँको पर्यटन हाम्रै गाउँको समृद्धि र पहिचानको साधन" भन्ने नारालाई निरन्तरता दिई धार्मिक एवम पर्यटकीय क्षेत्रहरू विकास र विस्तार गर्दै व्यापक प्रचार प्रसार गरी आन्तरिक एवम बाह्य पर्यटकको आकर्षण केन्द्रको रूपमा विकास गर्ने नीति अबलम्बन गरिनेछ । जसका लागि सार्वजनिक नीजि साझेदारीको अवधारणालाई अंगिकार गरिनेछ ।
४. गाउँका मुख्य सडक चौकहरूमा बस विसौनीको व्यवस्थापन गर्दै उक्त स्थानमा गाउँपालिका क्षेत्र भित्र भएका धार्मिक, ऐतिहासिक पर्यटकीय क्षेत्रका चित्र र संकेत अकित Flex Board हरू जडान गरिनेछ । सहिदभूमिको पहिचान दिलाउने स्वागत

द्वार तिनकुने भज्याड (गुठीटार जाने सडक मोड) मा निर्माण कार्यको थालनी गरिनेछ ।

५. घरनक्सा पास प्रक्रियालाई २०७५ श्रावण १ देखि भवन निर्माण मापदण्ड अनुरूप लागू गरी सबै प्रकारका भवनहरूलाई नक्सा पास अभिलेखिकरण तथा नयां नक्सा निर्माण अभियानमा भित्र सामेल गराईनेछ ।
६. गाउँपालिकाका मुख्य बजार तथा बजार उन्मुख चौकहरूमा सुरक्षा तथा उर्जा प्रवाहलाई ध्यान दिई सौर्य सडक बत्ति जडान गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिईने छ ।
७. गाउँपालिका क्षेत्रको व्यवस्थित, दिर्घकालिन एबम वातावरणमैत्री दीगो विकासका लागि भू उपयोग गुरु योजना तर्जुमा गरी आवास क्षेत्र, सार्वजनिक क्षेत्र, खुला एवं हरीयाली क्षेत्र, सार्वजनिक पार्क, वन, कृषि एवं सुरक्षित क्षेत्रको पहिचान गरी एकीकृत गाउँ विकास योजनाले निर्देश गरे बमोजिमका व्यवस्थित गाउँ निर्माण गर्ने नीति अबलम्बन गरिने छ ।
८. गाउँ क्षेत्रका मुख्य तथा शाखा सडकहरूमा नेपाल सरकार तथा गाउँपालिकाले तोकेको मापदण्ड भित्रको सडक क्षेत्रमा हुने व्यापार र सडक अतिक्रमणलाई अन्त्य गर्ने नीति कडाईका साथ कार्यान्वयन गरिने छ । गाउँ क्षेत्रका मासु पसलहरूलाई व्यवस्थित गर्ने कार्यमा पशु बधशाला क्षेत्र निर्माण अघि बढाईनेछ ।
९. गाउँपालिकाले तयार गरेको गाउँ यातायात गुरु योजनाका आधारमा सडकहरूको क्षेत्राधिकार तथा सडकको चौडाईलाई जुनसुकै स्थानमा सडक विस्तार गर्दा न्यून्तम ६ मीटर कायम राखी सडक निर्माण गरिने छ ।
१०. गाउँपालिकाभित्र जग्गा प्लानिङ गर्दा योजना स्वीकृत गराउनु पर्नेछ । गाउँपालिकाबाट स्वीकृत भएको जग्गा प्लानिङ योजनाको आधारमा मात्र जग्गा प्लानिङ अनुमति तथा सम्बन्धित निकायहरूमा आवश्यक सिफारिस उपलब्ध गराईने छ ।
११. गाउँपालिका क्षेत्रमा संचालन हुने आयोजना र सो आयोजना संचालन गर्ने उपभोक्ता समिति/गरिने व्यवसायीको सम्पूर्ण विवरण खुल्ने गरी आयोजना स्थल मै होडिड बोर्ड राख्ने व्यवस्थालाई कडाइका साथ लागू गरिने छ ।
१२. समावेशी र समन्वयीक विकासको अवधारणा अनुरूप ७ वटै बडाहरूको समान र समानान्तर विकास गर्ने नीतिलाई प्राथमिकता साथ अगाढी बढाईने छ । प्रत्येक बडामा गौरवका योजना, उद्यान, पार्क आदि व्यवस्थित गरिने नीतिलाई अबलम्बन गरिने छ ।

ख) शिक्षा तथा खेलकुद सम्बन्धी नीति:

१. गाउँ क्षेत्रको गुणस्तरीय, बैज्ञानीक, शिपमूलक, रोजगारमूलक, शिक्षा प्रवर्द्धन गर्नका लागि आवश्यक गाउँ शिक्षा ऐनको कार्यान्वयन गर्ने । प्राविधिक शिक्षा प्रवर्द्धनमा विशेष जोड दिईने छ साथै अनौपचारीक शिक्षालाई विद्यालय शिक्षासाग आबद्ध गरी आगामी ४ वर्ष भित्र गाउँलाई पूर्ण साक्षर गाउ़ा घोषणा गरिने छ ।
२. गाउँपालिका क्षेत्रमा एक राष्ट्रिय स्तरको खेल मैदानका लागि जग्गा प्राप्ति प्रकृया अघि बढाईनेछ । निशुल्क उपयुक्त स्थानमा जग्गा प्राप्ति पछि बहुउपयोगी खेलकुद विकास कार्य अघि बढाईनेछ । साथै साविकका छिन्तांग क्षेत्र, खोकु क्षेत्र र आखिसल्ला क्षेत्रभित्र कम्तिमा एक/एक वटा खेल मैदान निर्माण गर्ने नीतिलाई उच्च प्राथमिकताका साथ कार्यान्वयनमा ल्याईने छ ।
३. गाउँपालिकाका सबै माध्यमिक विद्यालयमा विद्युतीय हाजिरी, प्राविधि मैत्री साधन उपलब्ध गराउने क्रमिक रूपमा अघि बढाईने छ ।

४. अति विपन्न, सिमान्तकृत परिवारका दुर्घटनामा परी अभिभावक गुमाएका, बेपत्ता तथा सहीद परिवारका बालबालिकाहरूलाई विद्यालय पठाउनका लागि पोशाक, खाजा र पाठ्य सामग्रिको व्यवस्था मिलाईने छ ।
५. सार्वजनिक विद्यालयहरूको स्तर बृद्धि गर्नका लागि पहिलो चरणमा नमूनाका रूपमा केही सरकारी विद्यालयमा आधारभूत तह देखी अग्रेजी माध्यमबाट पठन पाठन गर्ने व्यवस्था मिलाईने छ ।
६. गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेको आधारभूत तहका विद्यालयहरूमा चालू आ.व. भित्रै विद्युत खानेपानी र संरचनाहरूको व्यवस्थापनमा पहल गरिनेछ ।
७. दलित बालबालिकालाई दिईने भत्ता लिन आउदा नीजका अभिभावकहरूले विद्यालय जाने उमेर भएका आफ्ना अधिल्ला सन्तान/सन्तानहरू पठनपाठन गरीरहेको सिफारीस विद्यालयबाट ल्याउनु पर्नेछ भने विद्यालय जाने उमेर नभएका तर पुर्व प्राथमिक विद्यालयमा भर्ना हुने उमेर पुगेका बालबालिकाहरू पायक पर्ने बालविकास केन्द्रमा भर्ना भएको हुनु पर्ने छ ।
८. सामुदायिक तथा संस्थागत विद्यालयहरू वीच अनुभव आदान प्रदान र अन्तर्रक्षियाका माध्यमबाट शिक्षण सिकाईको अनुभवन आदान प्रदान गर्ने नीति अबलम्बन गरिने छ ।
९. गाउँको शिक्षाको गुणस्तरलाई अभिवृद्धि गर्दै शिक्षण सिकाईको प्रभावकारीता साथै साक्षर गाउँ अभियानका लागि गाउँ शिक्षा गुरु योजना तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याईने छ ।
१०. गाउँ भित्र रहेको सामुदायिक र संस्थागत विद्यालयहरूको सहभागितामा वार्षिक रूपमा हाजिरी जवाफ, वक्तिवकला, गायन प्रतियोगिता लगायतका क्षमता विकास तथा प्रतिभा प्रष्टुतन गर्ने कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
११. गाउँ क्षेत्र भित्र रहेको विद्यालय मध्ये कम्तीमा १ वडा १ विद्यालयलाई बालमैत्री विद्यालयको रूपमा विकास गर्दै लैजाने नीति अबलम्बन गरिने छ ।

ग. स्वास्थ्य तथा सरसफाई सम्बन्धी नीतिः

१. गाउँपालिका क्षेत्रको फोहोरलाई व्यवस्थित बनाउन फोहोरमैला व्यवस्थापन गर्ने ल्याण्डफिल्ड साईडका लागि जग्गा प्राप्ति प्रकृया अघि बढाईनेछ । फोहोरमैला व्यवस्थापन औजार तथा जनशक्ति मार्फत मुख्य बजारहरूमा साप्ताहिक सरसफाई अभियानलाई जोड दिईनेछ ।
२. थलथले स्वास्थ्य चौकीमा संचालित ल्याबको गुणस्तर, क्षमता अझै बृद्धि गर्दै स्थानीय समुदायको स्वास्थ्य परीक्षणलाई अझ प्रभावकारी बनाउने कार्यक्रम समावेश गरिनेछ ।
३. गाउँपालिका क्षेत्रमा कम्तीमा एक सुविधा सम्पन्न अस्पताल निर्माण गर्न जग्गा खोजी गरी संघीय सरकार, प्रदेश सरकार मार्फत पहल गरिने छ ।
४. यस गाउँपालिकालाई पुर्ण सरसफाई युक्त, पूर्ण खोप सुनिश्चित बालमैत्री, वातावरण मैत्री, लैगिक मैत्री, अपांग मैत्री बनाउदै दिगो मानव बसोबासका लागि हुनु पर्ने न्यूनतम मापदण्ड भएको गाउँ निर्माण गर्ने अभियानलाई प्राथमिकताका साथ अगाडि बढाउने छ ।
५. गाउँ क्षेत्रभित्र रहेका सार्वजनिक जग्गाहरूको खोजि, संरक्षण र दिगो उपयोगका लागि प्रचलित कानून बमोजिम वातावरण मैत्री रोजगारीमूलक उद्योग/प्रतिष्ठान स्थापना गर्न करारमा लिन/दिन प्रवन्ध गरिने छ ।

६. गाउँपालिकाले आवश्यकताको आधारमा लामखुट्टे, फिंगा नियन्त्रणको लागि वडाको सहकार्यमा औषधि छर्कने प्रवन्ध गरिने छ ।

७. विपन्न तथा गरीब क्यान्सर, मुटु रोगी, मृगौला खराब भएको विरामीलाई गाउँबाट अस्पताल सम्मको यातायात खर्च बापत प्रति विरामी रु ५०००। (अक्षरेपी पांच हजार) एक पटकका लागि उपलब्ध गराईने छ ।

८. जनस्वास्थ्य प्रवर्द्धन शाखाको सिफारीसमा सम्भाव्य स्वास्थ्य प्रकोपको क्षेत्र र रोग पहिचान गरी न्यूनीकरणका लागि औषधि एवं जनशक्ति व्यवस्थापन गरिने छ ।

९. गाउँक्षेत्रमा गाउँ स्वास्थ्य क्लिनिकहरूलाई विस्तार गरी स्वास्थ्य पहुँच नभएका क्षेत्रमा स्थापना गर्ने कार्यलाई यसै आव देखि शुरू गरिनेछ ।

घ) कर्मचारी प्रशासन तथा जनशक्ति व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति:

१. गाउँपालिकाको सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई सेवाग्राही मैत्री बनाउदै लगिने छ । जसका लागि जनशक्तिलाई क्षमता विकास तालिम, अनुभव आदान प्रदानका लागि जनप्रतिनिधि र कर्मचारीहरूलाई अबलोकन भ्रमण गराईने छ ।

२. कर्मचारीलाई समय सापेक्ष प्रविधि मैत्री बनाउनका लागि क्षमता विकास तालिम प्रदान गरिने छ । प्रचलित कानून बमोजिम कार्य सम्पादनमा आधारमा पुरस्कार र दण्डको व्यवस्था गरिने छ ।

३. गाउँपालिकाले सेवा करार सेवा लिएका जनशक्तिलाई निरन्तरता दिनेछ ।

४. जनप्रतिनिधी र गाउँपालिकामा कार्यरत कर्मचारीहरूको सामूहीक दुर्घटना वीमा गर्ने व्यवस्था मिलाईने छ ।

५. प्रत्येक आ.व. भित्र गाउँपालिकाको उत्कृष्ट कर्मचारी छनौट गरी पुरस्कृत गर्ने नीति अबलम्बन गरिने छ ।

६. गाउँपालिका हरेक गतिविधीलाई सार्वजनिक गर्न ४ वर्ष भित्र प्रत्येक वडामा डिजिटल सूचना पार्टी निमार्ण र संचालन गर्दै लगिने छ ।

७. स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ ले प्रबन्ध गरे बमोजिम अवकास कोषको कार्यान्वयन गरिनेछ भने कल्याणकोषको व्यवस्थालाई पनि जिवन्त राखिनेछ ।

८. यस गाउँपालिका अन्तर्गत सामाजिक सुरक्षा भक्ता/वृत्ति पाउने नागरिकहरूको नाम दर्ता गर्ने, नविकरण गर्ने, लगत कट्टा गर्ने लगायतका कार्य वडा कार्यालयबाटै हुने प्रबन्ध गरिने छ ।

ड) बित्तिय व्यवस्थापन श्रोत परिचालन र आर्थिक विकास सम्बन्धी नीति:

१. करका दरहरु उपर्युक्त विन्दुमा कायम गरी काराधारलाई फाराकिलो पाई आन्तरीक श्रोतलाई व्यवस्थापन गरिने छ । कर परिचालन क्षमताका आधारमा वडा कार्यालयहरूलाई प्रोत्साहन स्वरूप सम्पूरक कोष योजना संचालनमा प्राथमिकीकरण गरी बजेट उपलब्ध गराईनेछ ।

२. गाउँपालिका भित्र रहेका करका श्रोतहरू : हाटबजार कर, प्राकृतिक श्रोत साधन उपयोग शुल्क, मनोरन्जन शुल्क(त्रिवेणी बोटिंग), पर्यटन क्षेत्र प्रवेश शुल्कलाई व्यवस्थापन गरी करको दायरा र संकलनमा वृद्धि गर्न पहल गरिनेछ ।

३. गाउँपालिका भित्र कृषिको पकेट क्षेत्र तोकी व्यवसायिक कृषि खेतिलाई प्रोत्साहन गरिने छ । व्यवसायिक कृषि खेतिलाई प्रोत्साहन गर्न हरेक वर्ष उत्कृष्ट तीन कृषकहरूको पहिचान गरी तोके बमोजिम पुरस्कार दिईने व्यवस्था गरीएको छ ।

४. सहिदभूमि गाउँपालिकाको व्यवसायिक आर्गनिक खेती गर्ने कृषकहरूलाई गाउँपालिकाले तालिम दिने, विउ विजन उपलब्ध गराउने साथै प्राविधिक परामर्शका लागि सहयोगी भूमिका निर्वाह गर्नुका साथै बजार व्यवस्थापनमा लागि निशुल्क पहल गर्ने छ ।
५. कृषि उत्पादनलाई सुरक्षित राखनका लागि कृषि शित भण्डार (COLD STORE) निर्माण गर्न आवश्यक पहल गरिने छ । जसका लागि सरोकारवाला निकायहरूसाग सहकार्य गरी काम अगाडि बढाईने छ ।
६. किसानहरूको लागि विउ, विजन, मलखाद एवं अन्य कृषि सामाग्रीहरूको समय मै उपलब्ध हुने वातावरण मिलाउदै कृषि विमा, पशु वीमा र बाली विविधिकरण कार्यक्रम समेत संचालन गर्न आवश्यक पहल गरिने छ ।
७. गाउँ क्षेत्रका खेतियोग्य जमिनमा सहज सिचाई सुविधा पुऱ्याउनका लागि सिचाई पूर्वाधारको लागि सम्पुरक कोष मार्फत साझेदारीमा बजेट उपलब्ध गराईनेछ ।

च) भूमी तथा भूमीहीन व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति:

१. नेपाल राज्यभर आफ्नो वा आफ्नो परीवारको नाममा भुस्वामित्व भएको तर अन्य व्यक्ति, संघसंस्था वा निकायको स्वामित्वमा रहेको जग्गामा भौतिक संरचना बनाई वा नवनाई अतिक्रमण गरी बसोबास गरेकाहरूका सम्बन्धमा कुनै निवेदन, उजुरी र जानकारी प्राप्त हुन आएमा नीजलाई गाउँपालिकाबाट प्रदान हुने सबै प्रकारका सार्वजनिक सेवामा रोक लगाई प्रचलित कानून बमोजिम गरिने छ ।
२. नेपाल राज्यभर कहि कतै जग्गा नभएका भूमिहिनलाई पहिचान कार्ड बितरण गरी न्यूनतम बसोबास क्षेत्र व्यवस्थापन गर्न एक उच्च स्तरीय समिति गठन गरिनेछ ।
३. अर्को व्यवस्था नभएसम्म सार्वजनिक जग्गामा कुनै पनि प्रकारको संरचना निर्माणका निमित्त रोक लगाउने कामको नेतृत्व वडा समितिले गर्ने नीति लिईनेछ ।

छ) कृषि तथा भू उपयोग सम्बन्धी नीति:

१. कृषि कर्ज सरल बनाई सहलियत व्याजदरमा कृषि ऋणको व्यवस्था मिलाउन गाउँ क्षेत्र भित्र रहेका बैंक तथा वित्तियसंस्थाहरूसाग आवश्यक पहल र समन्वय गरिने छ । बैदेशिक रोजगारबाट फर्किएका युवायुवतीहरूलाई क्षमता र प्रमाणपत्रका आधारमा रोजगारमूलक कृषि खेतिका लागि विशेष व्यवस्था मिलाईने छ । निजहरूलाई आवश्यकता अनुसार अनुदानको व्यवस्था समेत मिलाईने छ ।
२. कृषि तथा पशुजन्य बस्तुहरूको संकलन र विक्रीका लागि गाउँपालिकाका विभिन्न क्षेत्रहरूमा कृषि बजार केन्द्र तथा सब्ज मणिहरूको थोक केन्द्र स्थापना गर्ने नीति अबलम्बन गरिने छ ।
३. २० रोपनी वा सो भन्दा माथि क्षेत्रफलमा व्यवसायिक कृषि खेति गर्ने कृषकहरूको उत्पादनलाई संरक्षण र बजारीकरण गर्नका लागि गाउँपालिकाले सहजकर्ताको भूमिका निर्वाह गर्ने नीति अबलम्बन गरिने छ ।
४. खोकु, छिन्तांग सुन्तला पकेट क्षेत्रलाई विशेष प्राविधिक तथा बजार सुविधा उपलब्ध गराउन सहकार्यमूलक अनुदान कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
५. अर्गनिक करेसावारी, फलफूल, बनस्पती उत्पादन गर्न गाउँवासीलाई प्रोत्साहन गर्दै मानव स्वास्थ्य अनूकूल कृषि प्रणालीलाई प्रवर्द्धन गर्ने नीति अबलम्बन गरिनेछ । जसका लागि गाउँपालिकाले आवश्यक अनुदानको व्यवस्था मिलाउनेछ ।

७. कृषि जन्य उत्पादकत्वलाई सुरक्षित र व्यवस्थित बनाई मुल्य वृद्धि मार्फत किसानलाई राहत पुर्याउनका लागि जुस उत्पादन केन्द्र तथा कोल्ड स्टोर निर्माण गर्न आवश्यक पहल गरिने छ ।
८. पशु चौपायाहरूको नश्ल सुधार तथा पशु विकास कार्यक्रमलाई सबै बडाहरूमा प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्ने नीति अवलम्बन गरिने छ ।

ज) सामाजिक विकास सम्बन्धी नीति:

१. लैंडगिक हिंसा न्यूनिकरणका लागि सरोकारवालाहरूको सहकार्यमा आवश्यक कार्यक्रम संचालन गर्दै लिग्ने छ । सो कार्यका लागि बडा कार्यालयहरूलाई परिचालन गरिनेछ । बाल विवाह, बहुविवाह, अनमेल विवाह, लागूपदार्थ दुर्ब्यसन, गांजाखेति जस्ता कुरीतिहरूलाई अन्त्य गर्नका लागि पहल गरिने छ ।
२. शहीदभूमि भित्रका सहिद परीवारलाई आयमूलक कार्यमा सहभागिता गराउने नीति अवलम्बन गरी निजहरूको आर्थिक सामाजिक जीवनलाई सहज बनाउनका लागि विशेष कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
३. गाउँपालिकाले एकल महिलाहरूको संरक्षण र सुरक्षाका लागि उनीहरूलाई आत्मनिर्भर तथा स्वरोजगारमूलक कार्यक्रम संचालनका लागि तालिम तथा अभिमुखीकरण कार्यक्रम संचालन गर्नेछ ।
४. महिला स्वास्थ्य स्वयमसेवीकाको क्षमता विकास र प्रोत्साहनका लागि विशेष आर्थिक सुविधा व्यवस्था गरिनेछ । महिला स्यवंसेविकाको अवकासमा प्रत्येक स्वयंसेविकालाई एकमुष्ट रूपमा रु. २००००। सुविधा उपलब्ध गराईनेछ ।
५. नेपाल सरकारबाट संचालित प्राथमिक शिक्षा भर्नादिरलाई कडाईका साथ कार्यान्वयन गर्न अभियान चलाईनेछ ।
६. महिलाले आफ्नो नाममा गाउँपालिकामा प्रचलित कानून बमोजिम दर्ता गर्ने उद्योग व्यापार, व्यवसायहरूको दर्तामा २० प्रतिशत छट दिईनेछ ।
७. "सुसंस्कार हाम्रो पहिचान, वृद्ध वृद्धालाई सम्मान" भन्ने नीतिलाई अवलम्बन गरिने छ । जसका लागि जेष्ठ नागरिकहरूका निशुल्क उपचार शिविर, दिवासेवा केन्द्र, अनुभवन आदान प्रदान र सम्मान कार्यक्रमलाई बढावा दिईनेछ ।
८. यस गाउँभित्र अपांगता भएका नागरिकहरूको लगत तयार गरिने छ ।
९. पूर्ण अपांगता भएका नागरिकहरूलाई निजले पाउने सामाजिक सुरक्षा भत्ता जनप्रतिनिधिद्वारा निजहरूकै घरमा पुर्याईने छ ।
१०. पूर्ण अपांगता भएका नागरिकहरूलाई गाउँपालिकाले जुनसुकै प्रकारका सिफारीस गर्दै निशुल्क रूपमा गरिदिने छ ।
११. गाउँपालिकाबाट प्रवाह हुने सेवामा अपांगता तथा जेष्ठ नागरिकहरूलाई पहिलो प्राथमिकता दिईनेछ ।
१२. दलित तथा सिमान्तकृत समुदायको सशक्तिकरण र क्षमता विकासमा विशेष जोड दिईनेछ ।
१३. आदिवासी जनजातीको परम्परा देखि चलि आएको ज्ञान, शिष्य, कला, संस्कृतिको संरक्षण र सम्बद्धन गरिनेछ ।
१४. गाउँपालिकाले सम्बन्धित आदिवासी जनजातीका जातीय संस्था र सरोकारवालाको सहकार्यमा जातीय संग्राहलय स्थापना र सांस्कृतिक पहिचान कार्यक्रम संचालन गर्नेछ ।

१५. आफ्नो मातृभाषामा शिक्षा दिन चाहने समुदायलाई गाउपालिकाले सहयोग गर्न नीति अवलम्बन गरेको छ ।
१६. यस गाउलाई बालमैत्री गाउंको रूपमा घोषणा गर्नको लागि कार्यक्रम बनाई कार्यान्वयन गरिने छ ।
१७. यौनीक तथा लैंगीक रूपमा अल्पसंख्यक समुदायको हकहितका संरक्षण र संरक्षणको लागि विशेष व्यवस्था गरिने छ ।
१८. विपन्न खस आर्य समुदायलाई मूलप्रवाहमा त्याउनको निमित्त विशेष व्यवस्था गरिने छ ।
१९. टोल विकास संस्थाको दर्ता, सञ्चालन र नविकरण प्रकृया एवं काम, कर्तव्य र अधिकारका लागि टोल विकास संस्था संचालन कार्यविधि, २०७५ स्वीकृत गरी विकास निर्माणको सहयोगीको रूपमा क्रियाशिल गरिनेछ ।

ज) विपद् व्यवस्थापन नीति:

१. विपद् पूर्व तयारी योजना र समिति मार्फत स्थानीय आपतकालीन केन्द्र सञ्चालन गर्न सामाग्री व्यवस्थापन लगायत पहल गरिने छ ।
२. भिरपाखा, पहिरो जोखिम क्षेत्र, खोलाको किनारमा बसिरहेका नागरिकहरूलाई अन्यत्र व्यवस्था गरी विपद् जोखिममूक्त बनाउन सम्बन्धित समुदायसाग सहकार्य गरी नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारसाग साझेदारी गरिने छ ।
३. आगलागी र डढेलो नियन्त्रणका लागि स्थानीय समुदाय र सामुदायिक वन व्यवस्थापन समितिलाई चेतना अभिवृद्धि अभिमुखीकरण गराईने छ ।
४. यस गाउँक्षेत्रमा गरिने हुने जुनसुकै प्रकारका सार्वजनिक एवं नीजि संरचना भुकम्प प्रतिरोधी हुने गरी मात्र बनाईने वा बनाउन अनुमति दिइनेछ ।
५. विपद् प्रतिकार्य योजनाका लागि नेपाल प्रहरी, सशत्र प्रहरी समेतको सहकार्यमा विपद् प्रतिकार्य टिमहरूको गरिने गरिने छ ।
६. गाउपालिका क्षेत्रलाई भुकम्प जस्ता प्राकृतिक/दैवी प्रकोपको क्षति न्यूनिकरण गर्न भुकम्प प्रतिरोधी भवन निर्माण गरिने तालिम आवश्यकताका आधारमा संचालन गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

झ) वातावरण सम्बन्धी नीति:

१. यस गाउँलाई वातावरणमैत्री गाउं बनाउन विशेष कृयाकलापहरू संचालन गरिने छ ।
२. जलाधार क्षेत्र, तथा पानीका मुहान/स्रोतलाई संरक्षण गरिनेछ ।
३. जलवायु अनुकूलन खेती प्रणालीको विकासका लागि प्राविधिक सहयोग र सहजिकरण गरिने छ ।
४. सार्वजनिक स्थलहरूमा जैविक विविधता संरक्षण हुने र पानीको आवश्यकता पुरा हुने गरी पोखरीहरूको निर्माणमा सम्पूरक कोष मार्फत कार्य गरिनेछ ।
५. कृषिबालिमा किटनासक औषधिको प्रयोगलाई नियन्त्रण र व्यवस्थापन गर्दै जैविक प्रविधिको विकासका लागि विशेष पहल गरिने छ ।
६. नीजि वन लगाउनका निमित्त प्रोत्साहन गरिने छ ।
७. प्रांगारीक कृषि प्रणालीलाई प्रबद्धन गर्ने नीति अवलम्बन गरिने छ ।

ञ) विविध:

१. गाउँवासीका गुनासाहरु गाउँ प्रमुख /उप प्रमुखसंगै भन्ने सिद्धान्तलाई अबलम्बन गरी हरेक महिनाको १ दिन १ वडालाई समय र मिति निर्धारण गरी गुनासहरु सुन्ने नीतिलाई कार्यान्वयनमा ल्याईने छ ।
२. गाउँपालिका क्षेत्र भित्र भएका दाह संस्कार घाट तथा दुःख बगाउने क्षेत्रहरूको स्तरोन्नती र विकास गर्दै लाने नीति अबलम्बन गरिनेछ । जसका लागि स्थानीय गाउँवासी, नीजि क्षेत्रको सहकार्यमा निर्माण र व्यवस्थापन गर्दै लागिने छ ।
३. गाउँको सुरक्षा र हाटबजार व्यवस्थापनका लागि प्रचलित कानून बमोजिम नगर/गाउँ प्रहरीको विस्तार गर्ने नीति लिईनेछ ।
४. गाउँ क्षेत्रमा कृयाशिल गैह्र सरकारी संस्थाहरूले गाउँ क्षेत्रमा कार्यक्रम तथा परियोजनाहरु संचालन गर्दा नेपाल सरकारको घोषित नीति बमोजिम गाउँपालिकाबाट स्वीकृति प्राप्त गरे पश्चात मात्र कार्यक्रम तथा परियोजना संचालन गर्न दिने नीतिलाई कडाईका साथ कार्यान्वयनमा ल्याईने छ ।
५. भौगोलिक सूचना प्रणाली (GIS) र विद्युतिय घर नम्बर प्रणाली (DHNS) प्रणालीलाई कार्यान्वयनमा ल्याईने छ ।
६. गाउँ क्षेत्रमा भएका विद्युत पोलहरु तथा दुरसंचार टावर र पोललाई नम्बरीड गर्ने कार्यको थालनी गरिने छ । साथै गाउँक्षेत्र भित्र विद्युत पोलमा केवललाई, नेटलाई, ल्याण्डलाईनलाई करको दायरा मा ल्याउन वडा कार्यालय मार्फत जिम्मेवारी दिईनेछ ।
७३. "मैले तिरेको कर, फर्केर आउछ मेरै घर" भन्ने नारालाई स्थापित गर्न नागरीकहरूलाई गाउँपालिकालाई तिर्नु र बुझाउनु पर्ने कर तथा राजश्व समय मै बुझाई सचेत र सभ्य नागरीक बन्न प्रोत्साहित गरिनेछ ।

राजश्व परिचालन सम्बन्धी नीतिहरू

१. नेपालको संविधान २०७२ ले स्थानीय तहलाई दिएको २२ वटा अधिकार क्षेत्र भित्र रही श्रोत परिचालनलाई समतामुलक, प्रगतिशिल र न्यायपूर्ण पद्धति अपनाई कर तथा राजश्व निर्धारण गरिने छ। सबै सरोकारबाला करदाताहरूको सहभागितामा राजश्व अभिवृद्धि गरी कुल बजेटमा आन्तरिक आमदानीको अशांलाई बढाउदै लगिने छ।
२. गाउँपालिकाले आन्तरिक राजश्व सुधार कार्ययोजना (Improvement of Internal Revenue Action Plan) तयार गरी थप राजश्वका क्षेत्रहरूको पहिचान गर्दै आगामी बर्ष देखि राजश्व अभिवृद्धि गर्ने तर्फ उन्मुख गरिने छ।
३. एकीकृत सम्पत्ति कर/सम्पत्ती तथा भूमिकर तथा घरनक्सा निर्माण अनिवार्यतालाई यसै आ.व. देखि लागू गरी वास्तविक सम्पत्ती मुल्यांकनको आधारमा प्रगतिशिल कर प्रणाली मार्फत कर संकलनको दायरा र संकलनलाई प्रभावकारी बनाउदै लगिनेछ।

आदरणीय अध्यक्ष तथा गाउँसभा सदस्यज्यूहरू,

अब म यस आर्थिक बर्षमा यस गाउँपालिकालाई प्राप्त स्रोत र सो को विनियोजनको बारेमा संक्षिप्त रूपमा प्रस्तुत गर्दछु।

१. आगामी आ.व. ०७५/०७६ को लागि आय निर्धारण गर्दा कुल आन्तरिक आय बाट रु ६९ लाख हुने अनुमान गरिएको छ। त्यसै गरी नेपाल सरकारबाट प्राप्त हुने वित्तिय समानिकरण अनुदानबाट ७ करोड २४ लाख ३७ हजार, सर्वत अनुदानबाट रु ११ करोड ६४ लाख, राजश्व वांडफाड बाट, ५ करोड २० लाख, सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रमबाट ३ करोड ९० लाख, प्रदेश सरकारबाट समानीकरण रु.२३ लाख र सर्वत रु. १ करोड गरी कुल आमदानी २६ करोड ५९ लाख ३८ हजार र खर्च तर्फ कुल चालु खर्च ३ करोड ५९ लाख र पूँजीगत खर्च रु. २२ करोड ४४ लाख ५९ हजार गरी कुल खर्च २६ करोड ५९ लाख ३८ हजार हुने अनुमान गरिएको छ।

उल्लेखित आ.व. २०७५/०७६ को प्रस्तावित बजेट मध्ये क्षेत्रगत र शिर्षकगतरूपमा देहायनुसार रकम पूँजिगत अन्तर्गत विनियोजन गरीएको छ।

- आर्थिक विकास : ६२ लाख १० हजार
- सामाजिक विकास : ८५ लाख ९९ हजार
- पूर्वाधार विकास : ६ करोड ३१ लाख ६० हजार
- वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन : ११ लाख ५० हजार
- न्यायिक तथा विधेयक समिति : ७ लाख
- सार्वजनिक सेवा तथा क्षमता विकास : ४२ लाख
- मर्मत संभार विशेष कोष : २० लाख
- कर्मचारी कल्याण कोष : १० लाख
- विपद तथा वातावरण विकास कोष : ५ लाख
- अनुदान तथा विपन्न आर्थिक सहायता कोष : ५ लाख
- फर्निचर तथा फिक्चर्स : १० लाख
- सवारी साधन खरिद : ६० लाख
- पूँजिगत अनुसन्धान तथा परामर्श : ४३ लाख
- भैपरी आउने तथा आकस्मिक कोष : ३ लाख
- अन्य फिर्ता खर्च : १ लाख
- समपुरक कोष : १ करोड ४ लाख

- वडास्तरिय योजना तथा कार्यक्रम : १ करोड ६८ लाख

आदरणीय अध्यक्षतथा गाउँसभा सदस्यज्युहरू,

योजना तथा कार्यक्रम तर्जुमाका साथै त्यसको सफल कार्यान्वयन गर्नु पर्दछ । योजनाको कार्यान्वयन गर्दा त्यसको निर्दिष्ट विधि भित्र बाँधिएर गुणस्तर कायम गर्ने तथा समयमा नै सम्पन्न गर्नु चुनौतिको विषय रहेको छ । यस तर्फ आगामी दिनहरूमा गाउँसभा सदस्यज्युहरूबाट सहयोगको अपेक्षा गरिएको छ । विकासका कार्यक्रम के कति सम्पन्न भयो भन्ने अंक गणितीय मापन भन्दा पनि त्यसबाट आम नागरिकको जीवनमा हामीले के कति परिवर्तन ल्यायौं त्यो नै महत्वपूर्ण विषय हो । यस तर्फ पनि सबै सदस्यज्युहरूले मनन गर्नु हुनेछ र भावी दिनमा प्रदेश नं १ कै नमुना गाउँ बनाउने स्थानीय सरकारको अभियानमा सबै राजनैतिक दल, नागरिक समाज, निजि क्षेत्र, पेशागत संस्थाका महानुभावहरू, शिक्षक, पत्रकार लगायत सबै गाउँबासीमा सहकार्य र हार्दिक सहयोगको अपिल गर्दछु ।

अन्तमा,

दोश्रो गाउँसभाको यस विशिष्ट अवसरमा गाउँसभाका सदस्यज्युहरू, राजनैतिक दलका पदाधिकारीहरू, राष्ट्रसेवक कर्मचारी साथीहरू, सञ्चारकर्मी साथीहरू, विभिन्न पेशा, क्षेत्र र समुदायको प्रतिनिधित्व गर्नु हुने महिला तथा सज्जन बृन्दमा तपाईंहरू मार्फत म, गाउँ अध्यक्ष र यस सहिदभूमि गाउँपालिकाको तर्फबाट हार्दिक धन्यवाद व्यक्त गर्न चाहन्छु ।

जय सहिदभूमि

धन्यवाद !

मिति : २०७५ आषाढ

निर्णय नं. १

सहिदभूमि गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को नीति, कार्यक्रम तथा बजेट तर्जुमाका लागि विभिन्न मितिमा भएको वस्तीस्तरीय भेला, वडा समिति बैठक तथा विषयगत समिति बैठक कार्यक्रम तथा गाउँकार्यपालिकाको बैठक बाट सिफारीस भएको र प्राप्त सुझावहरू समेत समेटिएको उपप्रमुखद्वारा प्रस्तुत वार्षिक नीति, कार्यक्रम तथा बजेट स्वीकृत गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं. २

आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को अर्थ सम्बन्धी प्रस्तावलाई कार्यान्वयन गर्नको निमित्त स्थानीय कर तथा शुल्क संकलन गर्ने, छुट दिने तथा आय संकलनको प्रशासनिक व्यवस्था गर्न बनेको आर्थिक विधेयक २०७५ (अनुसुची १) र आ.व. २०७५/७६ को गाउँकार्यपालिका गाउँपालिका, वडा समिति, विषयगत शाखाले गर्ने सेवा र कार्यहरूको निमित्त चालु खर्च, पुर्जीगत खर्च र वित्तिय व्यवस्थाको रकम संचित कोषबाट खर्च गर्न बनेको विनियोजन विधेयक २०७५ (अनुसुची २) लाई स्वीकृतीका लागि दोश्रो गाउँसभाबाट स्वीकृत गर्ने सर्वसम्मती बाट निर्णय गरियो ।

निर्णय नं. ३

सबै वडा समितिको निर्णयबाट माग भई आएका यसै गाउँ सभाले अनुसूचीमा समावेश गरेका तर बजेटको प्राथमिकतामा पर्न नसकेका योजना र कार्यक्रमलाई गाउँपालिकाको उपलब्ध स्रोत भएमा वा अन्य विकासका साफेदार निकायहरूसँगको साफेदारी भएमा संचालन गरी क्रमशः वडावासीका मागलाई सम्बोधन गर्दै लाने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं. ४

प्रदेश कै नमुना गाउँको रूपमा रहेको सहिदभूमि गाउँपालिकालाई आन्तरिक एवं बाह्य पर्यटकिय आकर्षणको रूपमा विकास गर्नका लागि घुमाउने डाँडामा भ्यू टावर र विविध गतिविधि भल्क्ने सांस्कृतिक संकेत, चित्र, मूर्ति स्थापना, त्रिवेणी टापुलाई होमस्टेको रूपमा विकास गर्ने, सहिदपार्कको विकासमा साखेदारी गर्ने, छिन्तांगदेवी मन्दिरको पूर्वाधार व्यवस्थापन गर्ने र खोकुलाई कृषि पर्यटनको रूपमा विकास गर्दै समग्र पर्यटकीय क्षेत्रहरूको प्रचार प्रसार मार्फत पर्यटन प्रवर्द्धनमा टेवा पुरयाउने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं. ५

घरनक्सा पास तथा व्यवस्थापन गर्ने कार्यलाई प्रभावकारी बनाउन २०७५ श्रावणदेखी भवन मापदण्ड कार्यविधिका आधारमा २०७५ को आधारमा सबै प्रकारका भवनलाई नक्सा पास पकृयामा लैजाने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं. ६

साविक गाउँपालिका कार्यालयको सेवा करारमा रहेका कर्मचारी, कार्यालय सहयोगी, चौकीदारहरूको दरबन्दी स्वीकृत गरी सेवा करार अवधि अर्को व्यवस्था नभए सम्मको लागि अनुमोदन सहित निरन्तरता दिने निर्णय गरियो । नेपाल सरकार संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयबाट प्राप्त गाउँपालिकाको दरबन्दी स्वीकृत गर्ने साथै देहायका कर्मचारीहरूको दरबन्दी स्वीकृत गर्ने निर्णय गरियो :

- (क) ल्याब असिस्टेण्ट : खरिदार सरह : २ जना
- (ख) रेडियोग्राफी : खरिदा सरह : १ जना
- (ग) व्याकहो लोडर अपरेटर : हेभी सवारी चालक : २ जना
- (घ) हलुका सवारी चालक : २ जना
- (ङ) नगरप्रहरी सुरक्षा चौकीदार : ८ जना ।
- (च) सहायक कम्प्यूटर अपरेटर : ४ जना
- (छ) अध्यक्ष तथा उपाध्यक्ष : खरिदार सरह : स्वकीय सचिव: २ जना
- (ज) सरसफाई सुपरभाइजर : १ जना
- (झ) सरसफाई स्वीपर : ४ जना ।

निर्णय नं. ७

गाउँ क्षेत्रमा संचालित विकास आयोजनाहरू संचालन गर्नका लागि आवश्यक पर्ने गाउँ दररेटलाई जिल्ला समन्वय समिति धनकूटाले तयार पारेको जिल्ला दररेटलाई आधार मानी अनुसूची बमोजिमको दररेट कायम गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं. ८

गाउँपालिकावाट संचालन हुने क्षमता विकास, तालिम लगायत अन्य सामाजिक विकासका कार्यक्रमहरू संचालन तथा विभिन्न प्रकारका बैठक, सभासमारोह गर्दा अर्थ मन्त्रालयले स्वीकृत गरेको नम्सलाई आधार मानी गाउँपालिकाको केही नम्स निम्नानुसार निर्धारण गर्ने निर्णय गरियो

- (क) रा.प.प्रथम, द्वितीय अधिकृतस्तर प्रशिक्षक : प्रतिकक्षा रु.२५००।
- (ख) रा.प.तृतीयस्तर प्रशिक्षक : प्रतिकक्षा रु २०००।
- (ग) खाना प्रति छाक : रु.२५०।
- (ङ) खाजा चिया प्रति व्यक्ति : १५०।
- (४) स्टेसनरी : प्रति व्यक्ति : १२०।

- (५) हलभाडा प्रतिदिन रु.१५०० । आदि ।

निर्णय नं. ९

नेपालको संविधान २०७२ तथा स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी सहिदभूमि गाउँपालिकाले आवश्यकताको आधारमा राष्ट्रिय र अन्तराष्ट्रिय रूपमा भणिनी सम्बन्ध कायम गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं. १०

गाउँपालिकाको भाडामा संचालित प्रशासकीय भवन तथा वडा कार्यालयहरूलाई आफ्नै भवनमा संचालन गर्नका लागि निःशुल्क जग्गा प्राप्ति तथा भवन निर्माण कार्यलाई निरन्तरता दिने सम्बन्धी कामगर्नका लागि गाउँपालिकालाई आवश्यक निर्देशन दिने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं. ११

स्वच्छ वातारवरणमा बाच्न पाउने व्यक्तिको मौलिक हकलाई संरक्षण गर्ने तथा स्वास्थ्य खान पाउने अधिकारलाई संरक्षण गर्न फोहोरमैला व्यवस्थापन प्रभावकारी बनाउने तथा म्याद गुज्रेका खाद्य सामाग्री बेचविखन गर्ने व्यवसायलाई कडा भन्दा कडा कारबाही गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं. १२

स्थानीय बौद्धिक सम्पत्तिको संरक्षण गर्न आवश्यक अभिलेखांकन गर्ने कार्यको थालनी गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं. १३

सवारी साधनमा विनियोजित रकमवाट हल्का सवारी साधन तथा साना सवारी साधन क्याटलग विधि तथा अन्य आवश्यक खरिद विधि अपनाई खरिद गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं. १४

थलथले स्वास्थ्य चौकीको ल्याब मार्फत २०७५ श्रावण देखि जिल्ला अस्पतालको शुल्क दररेटमा ल्याब परीक्षण शुल्क लिई जांच गर्ने र स्वास्थ्य ल्याब सेवाको जनशक्ति क्षमता विकास एवं सेवा प्रभावकारीता वृद्धि गर्ने गाउँपालिकालाई निर्देशन दिने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं. १५

यस गाउँपालिकाको भौतिक पूर्वाधार तर्फको योजना तथा कार्यक्रममा आगामी आ.व.देखि मर्मत सम्भार कोषमा स्वीकृत रकमको २ प्रतिशत कोष कट्टी गर्ने तथा १ प्रतिशत विपद व्यवस्थापन कोष कट्टी गरी उक्त रकमलाई पुनः कार्यविधि तथा निर्देशिकाका आधारमा खर्च गर्ने गाउँपालिकालाई निर्देशन गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं. १६

गाउँ तथा वडा स्तरबाट संचालन हुने सार्वजनिक आयोजना तथा कार्यक्रमहरूमा स्वीकृत वजेट सिमा भित्र नियमानुसार लागत अनुमान ४ प्रतिशत योजना सिरोभार (कन्टन्जेन्सी) खर्च समावेश गरी कार्यक्रम संचालन गरिने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं. १७

यस गाउँपालिका क्षेत्रमा कार्यारित राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय गैह सरकारी संस्था लगायतका संघ संस्थाहरूले यस गाउँ क्षेत्रमा संचालन गर्ने कार्यक्रम तथा परियोजनाहरू गाउँपालिकाको स्वीकृत मापदण्डको अधिनमा रही गाउँपालिकाले स्वीकृत गरे पश्चात मात्र परियोजना तथा कार्यक्रमहरू संचालन गर्न दिने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं. १८

यस गाउँपालिकाको संचितकोषमा मौज्दात रहेको अवस्थामा सो रकम यस क्षेत्रमा संचालित बैकहरूलाई प्रवर्द्धन गर्न दुई पक्षिय सहमतिमा कल एकाउन्ट खोली रकम जम्मा गरिनेछ सो कार्यवाट केही रकम समेत आम्दानी हुने तर आवश्यक भएको वेला तत्कालै कार्यालयले फिर्ता पाउने गरी रकम परिचालन गर्ने गाउँपालिकालाई अनुमति प्रदान गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं. १९

विभिन्न मितिमा गाउँ प्रमुख, उपप्रमुख, तथा गाउँकार्यपालि, विशेष सभाको बैठकबाट भए गरेका निर्णय तथा गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयबाट हाल सम्म भए गरेको खर्चलाई अनुमोदन गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं. २०

गाउँपालिकामा स्थायी रूपमा कार्यरत कर्मचारीहरूको लागि सेवासुरक्षालाई ध्यानमा दिई घटिमा १ महिना बराबरको तलबलाई कर्मचारी कल्याण कोषमा जम्मा गर्ने निर्णयलाई निरन्तरता दिने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं. २१

यस गाउँपालिकाको सम्पूरक कोष, अन्य भवन शिर्षक बाट अध्यक्ष, गाउँपालिका तथा गाउँ कार्यपालिकाले आदेश दिए बमोजिम सम्पन्न योजना तथा कार्यक्रमहरूको बजेट स्वीकृतलाई अनुमोदन गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं. २२

यस गाउँपालिकाको लागि गाउँ तथा वडास्तरबाट संशोधित संचालित भै सकेका आयोजना तथा कार्यक्रमहरूको शिर्षकमा नपुग वा फरक शिर्षकबाट भुक्तानी गरिएको योजना तथा कार्यक्रमको उक्त भुक्तानी खर्च रकमलाई अनुमोदन गर्ने निर्णय गरियो ।

२३. गाउँपालिकाको फोहोरमैला व्यवस्थापनको लागि ल्याण्डफिल्ड साईटको लागि जग्गा प्राप्त गर्ने र पूर्वाधारको विकास गरी फोहोरमैलाको दिगो व्यवस्थापनलाई अघि बढाउने निर्णय गरियो ।
२४. गाउँका मुख्य चौकहरूमा बस विसैनीको आधारभूत पूर्वाधार तयार गर्ने र गाउँपालिकाको बस्तु स्थिति भल्कने फ्लेक्सका साथै गाउँपालिका क्षेत्र भित्र भएका ऐतिहासिक पर्यटकीय क्षेत्रहरूको तस्विर जडान गर्ने निर्णय गरियो ।
२५. गाउँपालिकाको लागि विभिन्न वडा क्षेत्रका बजार उन्मुख वस्तीहरूमा सुरक्षा तथा नविकरणीय उर्जा प्रवर्द्धन गर्न ३५ थान सोलार सडक बत्ती जडान गर्ने निर्णय गरियो । ।
२६. गाउँ क्षेत्रका मुख्य तथा शाखा सडकहरूमा नेपाल सरकार तथा गाउँपालिकाले तोकेको मापदण्ड भित्रको सडक क्षेत्रमा हुने अतिक्रमणलाई रोक्न वडा समिति कार्यालयलाई निर्देशन गर्ने निर्णय गरियो ।
२७. गाउँपालिकाको यस आ.व.देखि निर्माण विस्तार हुने सडकहरूको क्षेत्राधिकारको गाउँ यातायात गुरुङयोजनाको न्यून्तम मापदण्ड भन्दा कम नहुने गरी मात्र सम्भौता गर्ने निर्णय गरियो ।
२८. गाउँपालिका क्षेत्रमा संचालन हुने रु. ३ लाख भन्दा माथिका आयोजना र सो आयोजना संचालन गर्ने उपभोक्ता समिति/गरिने व्यवसायीको सम्पूर्ण विवरण खुल्ने गरी आयोजना स्थल मै होइडि बोर्ड राख्ने निर्णय गरियो ।
२९. गाउँलाई पर्यटकीय आकर्षणको केन्द्रको रूपमा विकास गर्न हाईकिंग, ट्रेकिंग क्षेत्रहरूलाई पहिचान गरी पैदल मार्ग व्यवस्थापन गर्ने प्रकृया अघि बढाउने ।
३०. बजारमा जथाभावी रहेका समय गुज्रेका सामाग्री उपभोग नर्गन प्रचार प्रसार तथा अन्तरकृया कार्यक्रम संचालन गर्ने निर्णय गरियो ।
३१. अति विपन्न, सिमान्तकृत परिवारका दुर्घटनामा परी अभिभावक गुमाएका, बेपत्ता तथा सहीद परिवारका बालबालिकाहरूलाई विद्यालय पठाउनका लागि पोशाक, खाजा र पाठ्य सामाग्रीको व्यवस्था गर्ने निर्णय गरियो ।
३२. बालबालीकालाई विद्यालय नपठाउने अभिभावकहरूलाई गाउँपालिकाले प्रदान गर्ने सार्वजनिक सेवा (जस्तै सामाजिक सुरक्षा भत्ता र सबै प्रकारका सिफारिसहरु) बाट बन्चित गर्ने निर्णय गरियो ।

३३. गाउँको शिक्षाको गुणस्तरलाई अभिवृद्धि गर्दै शिक्षण सिकाईको प्रभावकारीता साथै साक्षर गाउँ बनाउन गाउँ शिक्षा गुरु योजना तयार गर्ने निर्णय गरियो ।
३४. प्रत्येक वडामा २० जना यूवाहरुको समूहहरू खडा गरी वडा स्तरीय युवा उद्यमशीलता समिति निर्माण गराई उनीहरूले चाहेको व्यवसाय वा उद्योग संचालन गर्न गाउँपालिकाबाट प्राविधिक तथा प्रशासनिक सहजीकरण गर्ने निर्णय गरियो ।
३५. गाउँपालिका क्षेत्रमा कम्तिमा एक सुविधा सम्पन्न अस्पताल निर्माण गर्न संघीय सरकार तथा प्रदेश सरकारसाग माग गर्ने निर्णय गरियो ।
३६. गाउँ क्षेत्रभित्र रहेका सार्वजनिक जग्गाहरुको खोजि, संरक्षण र दीगो उपयोगका लागि प्रचलित कानून बमोजिम वातावरणमैत्री रोजगारीमूलक उद्योग/प्रतिष्ठान स्थापना गर्न करारमा लिने/दिने निर्णय गरियो ।
३७. सहिदभूमि गाउँमा बसोवास गर्ने बासिन्दालाई क्यान्सर, मुटु, मृगौला खराब भएका विरामीलाई गाउँबाट यातायात खर्च बापत प्रति विरामी रु ५०००१०० (अक्षरूपी पाच हजार) एक पटकका लागि उपलब्ध गराउने निर्णय गरियो ।
३८. गाउँपालिकाको सेवा प्रवाहलाई थप प्रभावकारी बनाउन सेवा करारमा कार्यारत कर्मचारीहरुको चालू आ.व. सम्मको लागि सेवा लिएका कर्मचारीलाई निरन्तरता दिने तथा नेपाल सरकारले ताकेको न्यूनतम सुविधा कायम गर्ने निर्णय गरियो ।
३९. सिमित कर्मचारीबाट कार्यसम्पादन गराउनुपर्ने बाध्यता, जनप्रतिनिधिद्वारा नेतृत्व गरेका स्थानीय तह र सो अन्तर्गतका कार्यालयहरुबाट छिटोछिरीतो, सृजनशिल र फरक ढंगले सेवा सम्पादन हुने कुरा महसुस गराउनका लागि गाउँपालिकाको लागि कार्यारत दरबन्दी अनुसारका स्थायी कर्मचारीहरुलाई कार्यसम्पादनको आधारमा न्यूनतम चालिस प्रतिशतसम्म प्रोत्साहन भत्तालाई निरन्तरता दिने निर्णय गरियो।
४०. गाउँपालिका भित्रका न्यायिक समस्या समाधान गर्न न्यायिक समितिलाई सहयोग गर्न वडास्तरीय मेलमिलाप कर्ता छनौट गरी गठन गर्न गाउँपालिकालाई निर्देशन गर्ने निर्णय गरियो ।
४१. सुन्तला, आंप, नासपाति जस्ता कृषि उत्पादनलाई सुरक्षित राख्नका लागि कृषि शित भण्डार (**COLD STORE**) उपयुक्त स्थानमा निर्माण गर्न सम्भाव्यता अध्ययन गर्ने र स्थान निश्चित पछि संघीय तथा प्रदेश सरकार संग बजेट माग गर्ने निर्णय गरियो
४२. यस गाउँपालिका भित्र सार्वजनिक, ऐलानी, सरकार गुठी, पर्ति जग्गाहरुमा विगत लामो समय देखि बसोवास गरिरहेका आफ्नो वा आफ्नो एकाघर संगोलका परिवारको नाममा नेपाल राज्यभर भूमि स्वामित्व नभएका सुकम्बासी परिवारहरुको लगत राख्नका लागि गाउँ कार्यपालिकाबाट विशेषज्ञ सहितको समिति गठन गरी सुकम्बासी परीवारको प्रचलित कानून बमोजिम स्वामित्व कायम गर्ने प्रबन्ध गर्न भूमिहिन पहिचान कार्ड उपलब्ध गराउने तर पहिचान कार्ड प्राप्त गरेर नेपाल राज्य भर कहि कतै जग्गा भेटिएमा सो कार्ड स्वतः खारेज गरी गाउँबाट प्रदान गरिने सार्वजनिक सेवामा समेत रोक लगाउने निर्णय गरियो ।
४३. सार्वजनिक खोला, पैनीको डिल, नहर, सडकक्षेत्र वा यस्तै प्रकारका सार्वजनिक/ विद्यालय/गुठी/मठ/मन्दिर लगायत सार्वजनिक संघ/संस्थाको जग्गा मिचि बनाईएका संरचनाहरु प्रचलित कानून बमोजिम हटाउने निर्णय गरियो ।
४४. काबु बाहिरको परिस्थितिमा बाहेक २ वर्ष वा सो भन्दा बढी अवधि सम्म जग्गा प्रयोजन बिहिन अवस्थामा राख्ने जग्गाधनीलाई गाउँपालिकाले तोकेको एकिकृत

- सम्पत्ति कर वा सम्पति एवं भूमिकरमा थप ५० प्रतिशत जरीवाना लिने निर्णय गरियो ।
४५. कृषि तथा पशुजन्य बस्तुहरूको संकलन र विक्रीका लागि गाउँपालिकाको कम्तिमा १ ठाउँमा स्थायी कृषि बजार केन्द्र स्थापना गर्न जग्गा प्राप्ति प्रकृया अघि बढाउने निर्णय गरियो ।
४६. आर्थिक तथा सामाजिक रूपमा पछाडि परेका एकल महिलाहरूलाई आत्मनिर्भर तथा स्वरोजगारमूलक कार्यक्रम संचालनका लागि एकल महिला कोष स्थापना गर्ने निर्णय गरियो ।
४७. द० वर्ष उमेर नाघेका जेष्ठ नागरिक तथा पूर्णअपांगता भएका तथा हिडडुल गर्न नसक्ने जुनसुकै उमेर समूहका लाभग्राहीहरूलाई घरघरमै जनप्रतिनिधिद्वारा बैंक मार्फत घरघर मै भत्ता पुऱ्याउने निर्णय गरियो ।
४८. अपांगता भएका व्यक्तिहरूको लागि र जेष्ठ नागरिक व्यक्तिहरूको लागि गाउँपालिका स्तरीय दिवासेवा केन्द्र, हेरचाह केन्द्र निर्माणका लागि साफेदारीमा कार्य गर्न संस्था तथा निकायलाई आव्हान गर्ने निर्णय गरियो । ह
४९. पूर्ण अपांगता सम्बन्धी जुनसुकै सिफारिस निःशुल्क रूपमा उपलब्ध गराउने निर्णय गरियो ।
५०. जलाधार क्षेत्र, प्राकृतिक पानीका मुहान/स्रोतलाई संरक्षण तथा घेराबेरा गर्नका लागि संघीय र प्रादेशिक सरकारको सहकार्यमा गर्ने निर्णय गरियो ।
५१. सहिदभूमि गाउँपालिकाको सार्वजनिक गतिविधिलाई मोबाईल एप्स, वेभसाईट तथा डिजिटल डिस्प्ले मार्फत सार्वजनिकरण गर्न प्रविधि जडान गर्ने निर्णय गरियो ।
५२. गाउँपालिकाको केन्द्र रहेको पिले क्षेत्रमा सुरक्षा व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी बनाउन जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जिल्ला प्रहरी कार्यालय, धनकुटा र प्रादेशिक सरकारसंग स्थायी/अस्थायी प्रहरी चौकी माग गर्ने निर्णय गरियो । ।
५३. वार्षिक २० हजार वा सो भन्दा बढि कर तिर्ने करदातालाई सम्मान पत्र उपलब्ध गराउने निर्णय गरियो ।
५४. स्वीकृत विनियोजन विधेयकमा रहेको योजना तथा कार्यक्रमलाई श्रोतगत तथा वजेट उप शिर्षक अनुसार मिलाउने जिम्मा कार्यालयलाई दिने निर्णय गरियो ।
५५. गाउँसभाबाट स्वीकृत ऐन, नियमावली, निर्देशिका तथा कार्यविधिहरूलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्ने निर्णय गरियो ।
५६. सम्पुरक कोषमा विनियोजन गरिएको वजेटवाट पाच लाखसम्मका कार्यक्रम स्वीकृत गरी कार्यक्रम संचालन गर्ने अधिकार गाउँपालिका अध्यक्षलाई दिने र सम्पुरक कोषबाट अनिवार्य लागत सहभागिता गर्नु पर्ने कार्यक्रमहरूमा खर्च भई वाकी रहन गएको रकमबाट गाउँपालिका प्रशासकीय भवन, ऐतिहासिक तथा धार्मिक पर्यटकीयस्थल, सार्वजनिक महत्वका क्षेत्रगत कार्यक्रमलाई हृदयगम गरी प्राथमिकता तथा मागका आधारमा आयोजना छनौट गरी कार्यान्वयन गर्न गाउँ कार्यपालिकालाई अधिकार प्रत्यायोजन गर्ने निर्णय गरियो ।
५७. आर्थिक वर्ष ०७३७४ र ०७४/०७५ को जिन्सी निरिक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेख भएअनुसार पुराना जिन्सी सामाग्रीहरू मर्मत गरेर पनि प्रयोगमा आउन नसक्ने भएका त्यस्ता जिन्सी मालसामानहरू नियमानुसार लिलाम विक्री, मिन्हा गर्न गाउँपालिकालाई अधिकार प्रत्यायोजन गर्ने निर्णय गरियो ।

५८. संगठन तथा व्यवस्थापन सर्भे भई निर्णय नभएसम्मका लागि कार्यालयबाट स्वीकृत अनुसारको प्रस्तुत तलवी प्रतिवेदन र सो मा उल्लेखित दरवन्दी पारित गर्ने निर्णय गरियो ।
५९. यस गाउँपालिकाको क्षेत्राधिकारका विषयमा गाउँको विकासको लागि आवधिक, वार्षिक, रणनीतिगत विषय क्षेत्रगत विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन बनाउने अधिकार कार्यालयलाई दिने निर्णय गरियो ।
६०. यस गाउँ क्षेत्रको विकास व्ययस्थापनका लागि आवश्यक पर्ने ढुंगा, माटो, गिड्डी, वालुवा आदि सामाग्री सार्वजनिक महत्वको कार्यमा उत्खनन गरी प्रयोग गर्ने निर्णय गरियो ।
६१. यस गाउँ क्षेत्र भित्र संचालन हुने वडास्तरिय उपभोक्तावाट संचालन हुने आयोजनाहरूको सम्झौता, अनुगमन निरिक्षण, कार्यान्वयन, सिफारिस लगायतका योजनासाग सम्बन्धित काम गर्न वडा कार्यालयलाई अधिकार प्रत्यायोजन गर्ने निर्णय गरियो । साथै चालु खर्च तर्फको पेशकी रकम कर्मचारी मार्फत वडा कार्यालयलाई उपलब्ध गराई सहजीकरण गर्ने निर्णय गरियो ।
६२. गाउँस्तरीय तथा वडा स्तरीय रु. २००००। भन्दा बढी रकमको उपभोक्ता साझेदारीमा सञ्चालन हुने योजनाको हकमा अनिवार्य रूपमा बैक खाता मार्फत भुक्तानी दिने निर्णय गरियो । पुर्वाधार विकास योजनामा ४(चार) प्रतिशत कन्टिन्जेन्सी राखी योजना लागत अनुमान तयार गर्ने र कन्टिन्जेन्सी रकमको रकमबाट गाउँपालिकाबाट योजना कार्यक्रम बनाई खर्च गर्ने निर्णय गरियो ।
६३. महिला स्वयंसेविकाहरूलाई प्रोत्साहन स्वरूप मासिक रूपमा रु. १५००। भत्ता उपलब्ध गराउने । महिला स्वयंसेविकाहरूको स्थानीय सरकार स्वास्थ्य ऐन बमोजिम पुर्नसंगठन गरी हदस्याद अनुसार अवकास हुनेलाई गाउँपालिकाले प्रतिव्यक्ति रु. २००००।(बीस हजार) एकमुष्ट रकम हाललाई कर्मचारी कल्याण कोषबाट उपलब्ध गराउने निर्णय गरियो ।
६४. गाउँपालिका अन्तरगत स्वास्थ्य चौकीहरूमा कार्यरत कार्यालय सहयोगिहरूलाई आ.व.७५।७६ देखि वार्षिक एक पटक पोषाक भत्ता रु.५०००। र शुरू तलब स्केलको वर्षमा एक पटक चाडपर्व खर्च उपलब्ध गराउने निर्णय गरियो ।
६५. माथि उल्लेखित विषयहरू वाहेकका अन्य विषयहरूमा कानून बमोजिम हुने गरी निर्णय गर्ने अधिकार गाउँपालिकालाई दिने निर्णय गरियो ।
६६. यसैसाथ संलग्न अनुसूचिमा रहेका बजेट तथा कार्यक्रमको सामान्य त्रुटी, तथा रकममा अन्तर परेकोमा गाउँकार्यपालिकालाई सच्चाई कार्यान्वयन गर्ने अधिकार प्रत्यायोजन गर्ने निर्णय गरियो ।
६७. यस गाउँपालिकाका वडा नं.१ देखि ७ सम्मबाट प्राप्त योजनाहरू मध्ये यस बजेटमा सम्बोधन हुन नसकेका योजना तथा कार्यक्रमहरूलाई क्रमस : प्रचलित स्थानीय सरकार ऐन अनुसार प्राथमिकीकरण गरी सकेसम्म यसै आ.व.मा भैपरी श्रोतबाट संचालन हुन सक्ने गरी प्राथमिकतामा राख्ने निर्णय गरियो ।
६८. यस गाउँपालिकाको वडा भेला तथा गाउँकार्यपालिकाबाट प्राप्त सम्पूर्ण योजना तथा कार्यक्रमलाई यसै बजेट मार्फत सुचिकृत गरी प्रदेश सरकार, नेपाल सरकार तथा दातृ निकायहरूको श्रोतबाट संचालन गर्न बजेट माग गर्ने निर्णय गरियो ।

अनुसूची १
सहिदभूमि गाउँपालिका, पिप्ले, धनकुटा

राजस्व तथा अनुदान प्राप्तिको अनुमान

आ.व. २०७५.७६

अनुसूची २

शीर्षक	आ.व. २०७३.७४ को यथार्थ	आ.व. २०७४.७५ को संशोधित अनुमान	आ.व. २०७५.७६ को लक्ष्य
राजस्व:			
आन्तरिक राजस्व:			६९०००००
सम्पत्ति तथा भूमिकर			4483000
घरबहाल कर			5000
घरजग्गा रजिस्ट्रेशन शुल्क			50000
सवारी साधन कर			30000
सेवा शुल्क .स्थानीय पूर्वाधार तथा सेवा उपयोगमा。			25000
दस्तुर .स्थानीय तहबाट हुने सिफारिस लगायतमा।			865000
पर्यटन शुल्क			100000
विज्ञापन कर			20000
व्यवसाय कर			75000
दण्ड जरिवाना			22000
मनोरञ्जन कर			25000
बहाल विटौरी घर जग्गा कर			325000
मृत वा मारिएका जीव जन्तुको हाड, सिंग, प्वाँख, छालामा कर			0
प्राकृतिक स्रोत साधन व्यवसायिक कर			
शेयर लगानीबाट प्राप्त लाभांश तथा पूँजिगत लाभ आय			0
ऋण लगानीबाट प्राप्त व्याज आय			0
अन्य			875000
राजस्व बाँडफाँडः			
राजस्व बाँडफाँड प्राप्ति ..			52022000

	अन्य आयः			
	बेरुजु असुली			
	गत वर्षको नगद मौज्दात			3800000
	नेपाल सरकारबाट प्राप्त अनुदानः			
	वित्तीय समानीकरण अनुदान			72437000
	सशर्त अनुदान			116400000
अन्तर सरकारी वित्तीय हस्तान्तरणः	समपूरक अनुदान			
	विशेष अनुदान			
	प्रदेश सरकारबाट प्राप्त अनुदानः			
	वित्तीय समानीकरण अनुदान			2300000
	सशर्त अनुदान			10000000
	समपूरक अनुदान			
	विशेष अनुदान			
अन्य स्थानीय तहबाट प्राप्त अनुदानः				
	सशर्त अनुदान			
	समपूरक अनुदान			
	जम्मा			२६३८५९०००

नोटॄ राजस्वका शिर्षकहरु नेपाल सरकारले तोके बमोजिम हुनेछ । स्थानीय तहका राजस्व शिर्षकहरु नतोकिएसम्म यसै बमोजिम गर्ने ।

अनुसूची २
चालु खर्च विनियोजन अनुमान आ.व. २०७५।०७६

पूजिगत कार्यक्रम तर्फ

संकेत	योजना तथा शिर्षकगत कार्यक्रम	विनियोजित रकम रु.
	विशेष कोषहरू	३००००००
	विपद व्यवस्थापन विशेष कोष	५०००००
	मर्मत संभार विशेष कोष	२००००००
	अनुदान तथा विपन्न सहायता कोष	५०००००
२९३११	फर्निचर तथा फिक्चर्स	१००००००
	सवारी साधन	६००००००
	मेसिनरी औजार आदि	१८०००००
२९६२१	पूजिगत सुधार खर्च सार्वजनिक निर्माण	२९९४९९०००
२९७११	पूजिगत अनुसन्धान तथा परामर्श	४३०००००
	भैपरी आउने तथा अन्य पूजिगत खर्च	१०००००
	अन्य फिर्ता	२०००००
	सावा, व्याज, ऋण तथा अन्य	१०००००
	पूजिगततर्फको जम्मा खर्च	२२७९९९०००

अनुसुचि २(ख)

सर्वत अनुदान, समानीकरण अनुदान, आन्तरिक श्रोत र अन्य आय मार्फत स्वीकृत आ.व. २०७५/७६
को विनियोजन खर्च विवरण

१	कुल जम्मा बजेट	२११४१९०००
ख	नेपाल सरकार सर्वत अनुदान	११६४०००००
ग	प्रदेश सरकार शर्सत अनुदान : छुमाउने डाढा पर्यटन पूर्वाधार विकास	१०००००००
	पुंजीगत सुधार तथा सार्वजनिक निर्माण खर्च	८५०९९०००

विकास समिति अन्तरगतको कार्यक्रम

	आर्थिक विकास	६२१००००
१	कृषि तथा हाट बजार व्यवस्थापन	२५५००००
	सहकारी खेती तथा साना सिचाई तथा मल वित्रु कार्यक्रम	१०००००
	वाली विकास कार्यक्रम	१०००००
	प्रधानमन्त्री कृषि आव्युनिकिकरण कार्यक्रम	८०००००
	कृषि सम्बन्धी चेतनामुलक अभियुक्तिकरण कार्यक्रम	१०००००
	कृषि प्रसार कार्यक्रम (युवा महिला लक्षित)	३०००००
	नगदेवाली (सुन्तला आप, लिचि, च्याउ)आदि विकास कार्यक्रम	३०००००
	अनुगमन निरिक्षण	५००००
	व्यवसायिक कृषि तालिम तथा प्रवर्द्धन, वडा न..२	३०००००
	कृषि सामाग्री औजार खरिद वितरण	२०००००
	कृषि बजार संकलन केन्द्र निर्माण	३०००००
२	पशुपक्षि विकास कार्यक्रम	८१००००
	पशु विकास सेवा कार्यक्रम	३०००००
	पशु स्वास्थ्य उपचार कार्यक्रम	१०००००
	सचेतना अभिवृद्धि कार्यक्रम	६००००
	अनुगमन निरिक्षण	५००००
	पशु प्रजनन सेवा तथा नश्लसुधार कार्यक्रम	१०००००
	पशु आहारा सेवा कार्यक्रम (घास)	२०००००
३	उच्चोग तथा वाणिज्य र घरेलु उच्चोग	२५००००
	युवा उद्यमाशिलता प्रवर्द्धन कार्यक्रम	१५००००
	उद्यमी सृजना तथा रोजगार कार्यक्रम	१०००००

४	पर्यटन विकास तथा पूर्वाधार निर्माण	२३५००००
	सहिदभूमि खेलमैदान स्तरोन्तरी वडा नं. ४	३०००००
	परगे र चप्लेटी भरना पर्यटकीय प्रवर्द्धन वडा नं. ७	३०००००
	सहिदभूमि स्वागत गेट तिनकुने भज्यांग वडा नं. ६	१५०००००
	पर्यटन क्षेत्रको प्रचार प्रसार	२५००००
५	सहकारी	१५००००
	सहकारी तालिमहरू संचालन साझेदारी	१५००००
६	वित्तिय क्षेत्र सुधार कार्यक्रम	१०००००

समाजिक विकास समितितर्फको कार्यक्रम

	समाजिक विकास	८५९९०००
१	शिक्षा	१६०००००
	विद्यालय तहमा विद्युतीय हाजिरी तथा प्रविधि विकास	३०००००
	आधारभूत तहमा शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि	२०००००
	आधारभूत तहमा परीक्षा संचालन	३०००००
	छिन्ताड मा.वि., साम्बुगाउँ वडा नं.१	२०००००
	अजम्बरी प्रा.लि. र सहिद प्रा.वि.भवन तथा मर्मत ३	३०००००
	जालपादेवी आधारभूत विद्यालय कक्षा भवन निर्माण ३	२०००००
	शिक्षा शाखा व्यवस्थापन तथा अनुगमन	१०००००
२	युवा, खेलकूद तथा पुर्वाधार विकास	६०००००
	खेलकूद कार्यक्रम प्रवर्द्धन	५०००००
	खेलसामाग्री तथा साझेदारी सहयोग	१०००००
३	जनस्वास्थ्य प्रवर्द्धन	११०००००
	नया खोप कार्यक्रम अन्तरकृया गोष्ठी	५००००
	आ.आर.टी औषधी खरिद	१०००००
	ईओसि समीक्षा गोष्ठी	६००००
	त्याब व्यवस्थापन	८००००
	स्वास्थ्य परिक्षण शिविर	१०००००
	स्वास्थ्य शाखा कार्यालय व्यवस्थापन	१०००००
	अनुगमन तथा सुचना संकलन	३५००
	क्लिनिकल अद्यावधिक गोष्ठी	५००००
	औषधी सामाग्री ढुवानी खर्च	७५०००

	महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका प्रोत्साहन सुविधा	५०००००
४	खानेपानी तथा सरसफाई	१२०००००
	गुर्दुम खानेपानी लिपट सिस्टम वडा नं. १	३०००००
	कोसिलुड खानेपानी योजना नयाविस्तार वडा नं. ५	३०००००
	सुकेआहाल अंधेरी माडतिड खानेपानी योजना ६	३०००००
	चुच्चे आप खानीपानी योजना क्रमागत वडा नं. ६	३०००००
५	संस्कृति प्रवर्द्धन	३०००००
	धार्मिक सांस्कृतिक प्रवर्द्धन (मठमन्दिर, गुम्बा, सत्संग)	३०००००
६	कानुनी सल्लाह प्रवर्द्धन	१५००००
७	लैगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण	१०००००
८	महिला तर्फका कार्यक्रमहरू	९९४०००
	नारी दिवस तथा अन्य समारोह	४४०००
	महिला समूहभवन निर्माण (गुरासे, चारठाती) साझेदारी	३०००००
	महिला हिंसा तथा चेलीवेटी बेच विखन विरुद्ध सचेतना कार्यक्रम	१०००००
	आदर्श नारी महिला केन्द्र भवन	२०००००
	फलफूल जुस उत्पादन तालिम	२०००००
	एकल महिला आर्गानिक व्यवसायिक तरकारी खेती तालिम	१५००००
९	बालबालिका तर्फका कार्यक्रम	८५००००
	अपागता, जोखिम र अति विपन्न बालबालिका पुनर्स्थापना तथा उत्प्रेरणा कार्यक्रम	१५००००
	बाल मैत्री इकाई कार्यलय स्थापना तथा संचालन	५००००
	बाल दिवस तथा अन्य कार्यक्रम	५००००
	बालमैत्री स्थानिय शासन प्रवर्द्धन	६०००००
१०	आदिवासी जनजाति तर्फका कार्यक्रम	४०००००
	आदिवासी जनजातीको परम्परागत संस्कृतिको संरक्षण	१५००००
	आदिवासी जनजातिको उत्थान सम्बन्धी रोजगारमुलक तालिम	१५००००
	आदिवासी जनजाति युवा लक्षित सिपविकास तालिम	१०००००
११	दलित तर्फका कार्यक्रम	३५००००
	दलित सचेतना वृद्धि तथा आत्मनिर्भरता अभियुक्तिकरण कार्यक्रम	१५००००
	दलित विद्यार्थी उच्च शिक्षा छात्रवृत्ति कार्यक्रम	५००००
	न्यून आय दलित विद्यालय पोषाक तथा शैक्षिक सामाग्री	५००००
	दलित स्वरोजगारमुलक तालिम	१०००००

१२	जेष्ठ नागरिक तर्फका कार्यक्रम	६२००००
	प्रत्येक वडामा जेष्ठ नागरीक चौताराहरू निमार्ण तथा सामाग्री	४२००००
	जेष्ठ नागरीक दिवस तथा सम्मान कार्यक्रम	१००००००
	जेष्ठ नागरीक स्वास्थ्य शिविर कार्यक्रम	१००००००
१३	अपांगता भएका तर्फका कार्यक्रम	१८५०००
	शिपमुलक तालिम कार्यक्रम	१५००००
	अपांगता व्यक्ति उच्च शिक्षा छात्रवृत्ति	३५०००
१४	आर्थिक सामाजिक रूपले पछाडि परेका विपन्न खस आर्य कार्यक्रम	१५००००

पूर्वाधार विकास समितितर्फको कार्यक्रम

१	पूर्वाधार विकास	६३१६००००
	सडक	१०९००००००
	ज्यामिरे देखि अख्वाटारसम्म सडक स्तरोन्नती	४००००००
	सेलेले भरना सम्म सडक तथा पर्यटन पुर्वाधार	१०००००००
	देवीथान पाताल पैदल सिढी निर्माण	१०००००००
	जि.सु.देखि वडा कार्यालय सम्म सडक विस्तार	१०००००००
	पंचकन्या जलकन्या आदर्श मावि सफाइ गा.स. १	४००००००
	साम्बुगाउँ लालाहाङ्ड ललहानी पिलियाटार वडा नं. २	४००००००
	साकेवा सिरवानी तित्रे दोभान गा.स. वडा नं.. ३	४००००००
	पिप्ले देखि कन्यादेवी लामेवगर घोडेटार वडा न.. ४	४००००००
	सुकेआहाल राईधाट ग्रामिण सडक वडा नं . ५	४००००००
	सुकेआहाल माडतिड छुमाला साँवारी सडक वडा नं. ६	४००००००
	पाखा गैरी चाम्चा साप्तिड ग्रा.स.विस्तार वडा नं ७	४००००००
	थलथले सालबोटे चाम्चा साप्तिड सडक वडा नं. ७	३००००००
	भवन निर्माण तथा मर्मत	२२२२००००
	गाउँपालिकाको केन्द्र भवन पूर्वाधार र डिजाईन	१३२००००
	वडा कार्यालय भवन निर्माण, ३, ५, ७	१६०००००००
	त्रिवेणी क्षेत्र भ्यूटावर निर्माण वडा नं. १	१०००००००
	सुन्तला पार्क उद्यान निर्माण, पिप्ले	१०००००००
	जेष्ठ नागरिक दिवासेवा केन्द्र निर्माण	१०००००००
	टप्पुदेवी मन्दिर निर्माण तथा पर्यटन पूर्वाधार	१०००००००

	वडा कार्यालय घेरावारा, वडा न.. ४	३०००००
	बाहुनीखोला घंघरी सिचाई आयोजना वडा न १	३०००००
	राडघोडला सिचाई आयोजना वडा न.. ६	३०००००
	उर्जा विकास	३५०००००
	सोलार सडक बत्ती जडान	३५०००००
	संचार	५०००००
	संचार सेवा विस्तार तथा विद्युतीय शासन	५०००००
	समपूरक कोष	१००४००००
	वडा नं.१ देखि ७ सम्मका योजना तथा कार्यक्रम	१६८०००००

वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन समितितर्फको कार्यक्रम

	वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन	११५००००
१	प्रकोप न्यूनिकरण गोष्ठी तथा अन्तरकृया	१०००००
२	वातावरण मैत्री विकास सम्बन्धी अभियुक्तीकरण	१५००००
३	फोहोमैला व्यवस्थापन तथा ल्याण्डफिल्ड साईट निर्माण	७०००००
४	सुरक्षा निकायलाई विपद सामाग्री अनुदान	२०००००

विधेयक समितितर्फको कार्यक्रम

१	न्यायिक समिति तथा मेलमिलाप केन्द्र व्यवस्थापन	२०००००
२	विनियम निर्देशिका निर्माण तथा प्रकाशन	५०००००

सार्वजनिक सेवा तथा क्षमता विकास समितितर्फको कार्यक्रम

१	संस्थागत विकास, सेवा र प्रवाह	२३५००००
	कर्मचारी तालिम तथा क्षमता विकास	३०००००
	संस्थागत पूर्वाधार विकास	३०००००
	पंजिकरण तथा अभिलेख व्ययस्थापन	२०००००
	घरनक्सा पास प्रकृयाको सृदृणीकरण	५०००००
	विषयगत समिति र जनप्रतिनिधि क्षमता विकास तालिम	३०००००
	विभिन्न उपयोगि प्रविधि मैत्री तालिम कार्यक्रम	३०००००
	लागुपदार्थ दुर्घटनाको नियन्त्रण सम्बन्धी सचेतना कार्यक्रम	१५००००
	सम्पत्ति कर व्यवस्थापन तथा सफटवेयर निर्माण	३०००००
२	वित्तीय व्यवस्थापन र सुशासन	२८५००००
	सार्वजनिक सुनुवाई	६०००००
	सामाजिक परिक्षण	३०००००
	सेवा प्रवाह सुधार कार्यक्रम	६५००००

स्थानिय संचार तथा रेडियो कार्यक्रम	५०००००
राजपत्र तथा ऐन नियम, कार्यविधि प्रकाशन	५०००००
लेखा सफ्टवेयर तथा अन्य	३०००००

सहिदभुमि गाउँउपालिका
गाउँउ कार्यपालिकाको कार्यालय विच्छे, धनकुटा

बडा नं. १

पुँजीगत तर्फको कार्यक्रम र खर्च आ.व. २०७५/०७६

क्र.स.	आयोजनाकार्यक्रमको नाम	क्रियाकलाप	विनियोजित बजेट		जम्मा
			अनुदान	आन्तरिक	
(क) आर्थिक विकास तर्फ					
१	पर्यटन पूर्वाधार	इयालदुडगा गुफा निर्माण र विकास	२०००००		२०००००
(ख) सामाजिक विकास तर्फ					
२	शिक्षा	श्री, मिलन प्रावि पाडनाम	१०००००		१०००००
३	खानेपानी तथा सरसफाई	खानेपानी पाइप खरीद	२०००००		२०००००
		माथिल्लो सुन्तलावारी खानेपानी ट्याङ्ककी मर्मत	१०००००		१०००००
४	सैंस्कृति प्रवर्द्धन	१, त्रिवेणी गणेश मन्दिर तथा गोरेटो बाटो मर्मत	२०००००		२०००००
		२, एतिहासिक गोलघर मर्मत	१०००००		१०००००
(ग) लक्षित बर्ग विकास कार्यक्रम					
५	आदिवासी तथा जनजाती		१०००००		१०००००
६	जेष्ठ नागरीक अपाडगता र दलित		१०००००		१०००००
(घ) पुर्वाधार विकास तर्फ					
७	सडक	१, घाँঁঘু হাড়নুবা সেতীচৌক গ্রামিণ সডক	३०००००		३०००००
		২, খানী খোলা ভড়ঘাড় সডক	३०००००		३०००००
(ঙ) संस्थागत सुधार, सेवाप्रवाह सुशासन					
८	प्रवर्द्धनात्मक कार्यक्रम	१, सवारी সাধন	২৫০০০০		২৫০০০০
		২, মেশিনরী ওজার	১০০০০০		১০০০০০
		৩, ফর্নিচর तथा ফিকচৰ্স	২০০০০০		২০০০০০
		৪, ডকুমেন্টী তয়ারী	২০০০০০		১৫০০০০
जम्मा					
					২৪০০০০০

सहिदभुमि गाउँउपालिका
गाउँउ कार्यपालिकाको कार्यालय खोकु, धनकुटा

वडा नं. २

क्र. स.	आयोजनाकार्यक्रमको नाम	क्रियाकलाप	विनियोजित बजेट		जम्मा
			अनु दान	आन्तरिक	
(क) आर्थिक विकास तर्फ					
१	कृषि तर्फ				
२	पर्यटन पुर्वाधार	१, सेलेले झरना निर्माण २, तेमलेमा गुफा संरक्षण तथा मर्मत	२००००० १०००००		३०००००
(ख) सामाजिक विकास तर्फ					
३	खानेपानी तथा सरसफाई	पेन पाइप खरीद	२०००००		२०००००
४	संस्कृति प्रवर्द्धन				
(ग) लक्षित बर्ग विकास कार्यक्रम					
५	महिला तथा वालवालिका	आयमुलक कार्यक्रम	१०००००		१०००००
६	आदिवासी तथा जनजाती				
७	जेष्ठ नागरीक अपाडगता र दलित	जेष्ठ नागरीक तथा दलित सम्मान कार्यक्रम	१०००००		१०००००
(घ) पुर्वाधार विकास तर्फ					
८	सडक	१, कागुने ललाहानी ग्रास मर्मत २, साम्बुगाउँ अरुणगुठी ग्रास ३, पिलिया ललाहानी ग्रास	४००००० ३००००० ३०००००		१००००००
९	भवन निर्माण	१, आदिवासी।सरस्वती भवन निर्माण २, सतसँग भवन निर्माण ३, वडा कार्यालय भवन मर्मत	१००००० १००००० २०००००		४०००००
(ङ) संस्थागत सुधार, सेवाप्रवाह सुशासन					
प्रवर्द्धनात्मक कार्यक्रम					
	सेवा प्रवाह सुधार	१, मेशीनरी ओजार खरीद २, फर्निचर तथा फिक्चर्स	१००००० २०००००		३०००००
च) वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन		पूर्ण सरसफाई घोषणा कार्यक्रम	१०००००		१०००००
जम्मा					२५०००००

सहिदभुमि लगाउँउपालिका

गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय खोकु, धनकुटा

बडा नं. ३

पुँजीगत तर्फको कार्यक्रम र खर्च आ.ब.२०७५/०७६

क्र.सं	आयोजनाकार्यक्रमको नाम	क्रियाकलाप	विनियोजित बजेट		जम्मा
			अनुदान	आन्तरिक	
(क) आर्थिक विकास तर्फ					
२	कृषि तर्फ	प्र. वालिड फलफुल नर्सरी फर्म निर्माण तथा माछापालन	१५००००		१५००००
(ख) सामाजिकविकास तर्फ					
५	शैक्षिक भवन निर्माण तथा फर्निचर अनुदान	१. छिन्नाड देवी प्रावि भवन मर्मत २. अजम्बरी प्रावि भवन मर्मत ३. जाल्पादेवी प्रावि फर्निचर खरीद ४. सहीद प्रावि फर्निचर खरीद	५०००० ५०००० ८०००० ५००००		२३००००
६	खानेपानी तथा सरसफाई	खानेपानी पाइप खरीद	१०००००		१०००००
७	खेलकुद कार्यक्रम	खेलकुद कार्यक्रम	१५००००		१५००००
८	संस्कृति प्रवर्द्धन				
		१. साकेवा थान मर्मत सुधार	१०००००		१०००००
		२. पञ्चेबाजा खरीद	५००००		५००००
		३. कुभोन आइतवारे मन्दिर मर्मत	१०००००		१०००००
		४. सांस्कृतिक नाच संरक्षण	१२००००		१२००००
(ग) लक्षित बर्ग विकास कार्यक्रम					
९	महिला तथा वालवालिका				
		महिला सीप विकास तालिम	१०००००		१०००००
		छिन्नाड महिला खाडि कपडा बुनाइ तालिम	१०००००		१०००००
(घ) पुर्वाधार विकास तर्फ					
११	सडक	पैचकन्या हिमशिखर गुँरासे साम्बुगाउँ ग्रास	३०००००		३०००००
१२		देवीथान चोडरोड पैचकन्या ग्रास निर्माण	३०००००		३०००००
(ड) संस्थागत सुधार, सेवाप्रवाह सुशासन					
	प्रवर्द्धनात्मक कार्यक्रम	सवारी साधन	२५००००		२५००००

दोश्रो गाउँसभा | २०७५/०७६

	मेशीनरी ओजार	₹१०००००		₹१०००००
	फर्निचर तथा फिक्चर्स	₹१५००००		₹१५००००
	डकुमेन्ट्री तयारी	₹२०००००		₹२०००००
जम्मा				₹२५०००००

सहिदभुमि गाँउपालिका

गाँउ कार्यपालिकाको कार्यालय खोकु, धनकुटा
वडा नं. ४

क्र.स .	आयोजनाकार्यक्रमको नाम	क्रियाकलाप	विनियोजित बजेट		जम्मा
			अनुद ान	आन्तरिक	
(क) आर्थिक विकास तर्फ					
२	कृषि तर्फ	कृषि सामाग्री खरीद र वितरण	१०००००		१०००००
(ख) सामाजिकविकास तर्फ					
५	शिक्षा	कन्यादेवी मावि मेशीनरी ओजार खरीद	१०००००		१०००००
६	खानेपानी तथा सरसफाइ				
८	संस्कृति प्रवर्द्धन				
१०	खेलकुद तथा मनोरञ्जन	खेलकुद कार्यक्रम सँचालन	१०००००		१०००००
(ग) लक्षित बर्ग विकास कार्यक्रम					
११	महिला तथा वालवालिका	महिला कार्यक्रम	१२००००		१२००००
१२	आदिवासी तथा जनजाती				
१३	जेष्ठ नागरीक अपाडगता र दलित	जेष्ठ नागरिक तथा दलित सम्मान	८००००		८००००
(घ) पुर्वधार विकास तर्फ					
१४	पिप्ले सोठेबरी वरबोटे ग्रा.स.		३०००००		३०००००
१५	सडक	कार्की बासटोल आम्बोटे ग्रास निर्माण	६०००००		६०००००
१६	भवन निर्माण	कृषि हातेमालो भवन निर्माण	२०००००		२०००००
(ड) संस्थागत सुधार, सेवाप्रवाह सुशासन					
	प्रवदनात्मक कार्यक्रम	कर्मचारी तालिम तथा क्षमता विकास	१३००००		१३००००
	पञ्चीकरण तथा सासु भत्ता	पैंजिकरण डाटा इन्ट्री तथा तालिम	१५००००		१५००००
तथ्याङ्क संकलन तथा अभिलेख व्यवस्थापन					
	सेवा प्रवाह सुधार	कार्यालय फर्निचर खरीद	३२००००		३२००००
	जम्मा				२२०००००

पुँजीगत तर्फको कार्यक्रम र खच्च आ.ब. २०७५/०७६

सहिदभुमि गाउँउपालिका
गाउँउकार्यपालिकाको कार्यालय खोकु, धनकुटा
वडा नं. ५
पुँजीगत तर्फको कार्यक्रम र खर्च आ.व. २०७५/०७६

क्र. स.	आयोजनाकार्यक्रमको नाम	क्रियाकलाप	विनियोजित बजेट		जम्मा			
			अनु	आन्तरिक दान				
(क) आर्थिक विकास तर्फ : ०								
(ख) सामाजिकविकास तर्फ								
५	शिक्षा	पात्लेपानी प्रावि भवन मर्मत	२०००००		२०००००			
६	खानेपानी तथा सरसफाइ							
८	संस्कृति प्रवर्द्धन	खेलकुद समिति गठन	१०००००		१०००००			
१०	खेलकुद तथा मनोरञ्जन							
(ग) लक्षित बर्ग विकास कार्यक्रम								
२९	महिला तथा वालवालिका							
३०	आदिवासी तथा जनजाती							
३१	जेष्ठ नागरीक अपाडगता र दलित	१, दलित कार्यक्रम २, जेष्ठ नागरीक भवन निर्माण	१००००० ३५००००		४५००००			
(घ) पुर्वाधार विकास तर्फ								
३७	सडक	१, होम्पुराड ग्रास निर्माण २, कियाप्खा ग्रास मर्मत ३, माक्सप्खा ग्रास मर्मत	३५०००० ३००००० ३०००००		९५००००			
(ङ) संस्थागत सुधार, सेवाप्रवाह सुशासन								
प्रवर्द्धनात्मक कार्यक्रम								
	पञ्जीकरण तथा सासु भत्ता	पञ्जीकरण डाटा इन्ट्री	७००००		७००००			
तथ्याड सँकलन तथा अभिलेख व्यवस्थापन								
सेवा प्रवाह सुधार		१, कार्यालय फर्निचर खरीद २, ल्यापटप खरीद	३५०००० ८००००		४३००००			
जम्मा					२२००००			
					०			

दोश्रो गाउँसभा

२०७५/०७६

सहिदभुमि गाँउपालिका
गाँउकार्यपालिकाको कार्यालय खोकु, धनकुटा
वडा नं. ६

पुँजीगत तर्फको कार्यक्रम र खर्च आ.ब. २०७५/०७६

क्र. स.	आयोजना तथा कार्यक्रमको नाम	क्रियाकलाप	विनियोजित बजेट		जम्मा
			अनुदान	आन्तरिक	
(क) आर्थिक विकास तर्फ					
२	कृषि तर्फ	कृषि कार्यक्रम	२५००००		२५००००
(ख) सामाजिक विकास तर्फ					
१०	खेलकुद तथा मनोरञ्जन	खेलकुद तथा मनोरञ्जन कार्यक्रम	१०००००		१०००००
(ग) लक्षित वर्ग विकास कार्यक्रम					
११	महिला तथा वालवालिका	महिला तथा वालवालिका कार्यक्रम	२०००००		२०००००
१२	आदिवासी तथा जनजाती	आदिवासी तथा जनजाती कार्यक्रम	१५००००		१५००००
१३	जेष्ठ नागरीक अपाडगता र दलित	जेष्ठ नागरीक अपाडगता र दलित कार्यक्रम	२०००००		२०००००
(घ) पुर्वाधार विकास तर्फ					
१५	सडक	१, सुकेआहाल पोक्ला चौतारा कातिकि दोभाना छुमाला ग्रास स्तर उन्नती २, सुकेआहाल पोक्ला ठूलो गाउँ ग्रास स्तर उन्नती ३, ज्वालादेवी पानीटार डिही बत्तीसे ग्रास स्तर उन्नती ४, थलथले भरिभण्डे ग्रास मर्मत	३००००० ३००००० ४००००० ३०००००		१३०००००
१६	भवन निर्माण	शिवालय मन्दिर भवन निर्माण	२०००००		२०००००
(ड) संस्थागत सुधार, सेवाप्रवाह सुशासन					
	प्रवदनात्मक कार्यक्रम				
	पञ्चीकरण तथा सासु भत्ता				
सेवा प्रवाह सुधार		मेशीनरी ओजार	१०००००		१०००००
जम्मा					२५०००००
					०

सहिदभुमि गाउँपालिका

गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय खोकु, धनकुटा

बडा नं. ७

पूँजीगततर्फको कार्यक्रम र खर्च आ.ब. २०७५/०७६

क्र.सं.	आयोजनाकार्यक्रमको नाम	क्रियाकलाप	विनियोजित बजेट		जम्मा
			अनुदान	आन्तरिक	
(क) आर्थिक विकास तर्फ					
२	कृषि तथा पशु	कृषि तथा पशु कार्यक्रम	३०००००		३०००००
३	सहकारी तथा स्वरोजगारमूलक उधम	युवा स्वरोजगार तालिम	१०००००		१०००००
(ख) सामाजिक विकास तर्फ					
५	शिक्षा	१, सिद्धेवी मावि शौचालय समर्त २, सिद्धेवी मावि खेलमैदान निर्माण ३, टपुदेवी मावि पर्वाल निर्माण ४, जनसेवी प्रावि मेशीनरी ओजार ५, आइतवारे प्रावि मेशीनरी ओजार	१००००० २००००० ३००००० ५५००० ६५०००		७२००००
८	सांस्कृति प्रवर्द्धन	१, माझीटोल देवीथान टहरा निर्माण २, सुके माइशान निर्माण ३, आइतवारे देवीथान निर्माण	४०००० ३५००० ३५०००		११००००
१०	खेलकुद तथा मनोरञ्जन	खेलकुद तथा मनोरञ्जन कार्यक्रम	१०००००		१०००००
(ग) लक्षित बर्ग विकास कार्यक्रम					
१२	महिला तथा वालवालिका	विभिन्न सात महिला समुह भवन निर्माण	३८००००		३८००००
१३	आदिवासी तथा जनजाती	आदिवासी जेष्ठ नागरीक अपाडङ्गता दलित तथा जनजाती कार्यक्रम	२४००००		२४००००
१४	जेष्ठ नागरीक अपाडङ्गता र दलित	दलित बिपन्नलाई जस्तापाता वितरण	१५००००		१५००००
(घ) पुर्वाधार विकास तर्फ					
१७	भवन निर्माण	सामिड्टार सहकारी भवन निर्माण	१०००००		१०००००
(ङ) संस्थागत सुधार, सेवाप्रवाह सुशासन					
	प्रवर्द्धनात्मक कार्यक्रम	लक्षित समुदायका लागी सचेतना कार्यक्रम	१०००००		१०००००
जम्मा					२३०००००